విశ్వాసంతో ఉండే వాడవు. దానిపైనే నీ మరణం సంభవించింది. ఇన్‌షా అల్లాహ్‌ దీనిపైనే అల్లాహ్‌(త) నిన్ను మరల లేపటం జరుగుతుంది.' అని అంటారు.

అవిశ్వాసులు, కపటాచారులు ఆందోళనకరమైన, విచార కరమైన పరిస్థితిలో లేచి కూర్చుంటారు. వారిని, 'నీవు ఏ ధర్మంపై ఉండేవాడవు,' అని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. దానికి అతడు, 'నాకు తెలియదు,' అని అంటాడు. ఆ తరువాత, 'మీ వద్దకు పంపబడిన వ్యక్తి గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి,' అని అతన్ని ప్రశ్నించడం జరుగుతుంది. దానికతడు, 'ప్రజలు అంటూ ఉండగా విన్నదే నేను అనే వాడిని,' అని సమాధానం ఇస్తాడు. అనంతరం అతని కోసం స్వర్గ కిటికీలు తెరువబడతాయి. అతడు స్వర్గాన్ని, అందులో ఉన్న అనుగ్రహాల్ని చూస్తాడు. అప్పుడతనితో,'ఈ స్వర్గాన్ని చూడు. అల్లాహ్‌(త) దీన్నుండి నిన్ను దూరంచేశాడు. ఇప్పుడు నీవు స్వర్గంలో ప్రవేశించలేవు,' అని చెప్పటం జరుగు తుంది. అతనికోసం నరకంకిటికీలు, తెరువబడతాయి. అతడు నరకాన్ని చూస్తాడు, దాని జ్వాలలు ఒకదాన్ని ఒకటి చుట్టుముట్టి ఉన్నాయి. అతనితో, 'ఈ నరకమే నీ నివాసం, నీవు ఇహలోకంలో అనుమానించే వాడవు, అనుమానంపైనే మరణించావు. ఇన్‌షా అల్లాహ్‌ తీర్పుదినం నాడు ఈ అనుమానంపైనే మరల లేపబడతావు,' అని అంటారు. (ఇబ్నె మాజహ్‌)

=====

٥- بابُ الْاِعْتِصَامِ بِالْكِتَابِ وَالسُّنَةِ

5. ఖుర్‌ఆన్‌, 'హదీసు'లపై దృఢ ఆచరణ

ఖుర్‌ఆన్‌ 'హదీసు'లు, అల్లాహ్‌(త) మరియు ప్రవక్త (స) విధేయత గురించి ఖుర్‌ఆన్‌లో అనేక ఆదేశాలు ఉన్నాయి. వాటిని అబ్దుస్సలాం బస్తవీగారు *ఫజాయిలె 'హదీస్'*, ఇస్లామీయ త'అలీమ్‌లలో పేర్కొన్నారు. *కితాబ్‌* అంటే ఖుర్‌ఆన్‌, సున్నత్‌ అంటే ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయం. దీన్నే మనం 'హదీస్‌' అంటాం.

మొదటి విభాగం اَلْفَصْلُ الْأَوَّلُ

١٤٠ - [١] (متفق عليه) (٥١/١)

عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَنْ أَحْدَثَ فِيْ أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ". متفق عليه.

140. (1) [1/51-ఏకీభవితం]

'ఆయి'షహ్‌ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరు ఇస్లామ్‌లో లేని విషయాన్ని కల్పిస్తారో అది రద్దు చేయబడు తుంది." [67] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్‌)

١٤١ - [٢] (صحيح) (٥١/١)

وَعَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم:"أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيْثِ كِتَابُ اللهِ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ، وَشَرَّ الْأُمُوْرِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

141. (2) [1/51-దృఢం]

జాబిర్‌ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అన్నిటి కంటే పవిత్రమైనది అల్లాహ్‌ గ్రంథం, ఇంకా అన్ని మార్గాల కంటే సరైన మార్గం ము'హమ్మద్‌ (స) మార్గం, ఇంకా అన్నిటి కంటే నీచమైనవి ధర్మంలో కల్పించే కార్యాలు. ప్రతి కల్పితం మార్గభ్రష్టత్వం." [68] (ముస్లిమ్‌)

---

67) వివరణ-140: అంటే ఎవరైనా ఇస్లామ్‌లో లేని విషయాన్ని కల్పించి, దాన్ని గురించి ఖుర్‌ఆన్‌, 'హదీసు'ల్లో ఎటువంటి ఆధారాలు లేకపోతే, అది రద్దు చేయబడు తుంది,స్వీకరించబడదు. దీన్నే బిద్'అత్‌ అంటాం. దీన్ని గురించి ముందు పేజీల్లో పేర్కొనడం జరుగుతుంది.

68) వివరణ-141: *బిద్‌అత్‌* అంటే కల్పితం. అంటే ధర్మంలో లేని, ఖుర్‌ఆన్‌ 'హదీసు'ల సాక్ష్యాధారాలు లేని విషయాలను కల్పించటం. వాటిని ధర్మ కార్యాలుగా భావించటం. వాటిని ఆచరించటం. బిద్'అత్‌ రెండు రకాలు 1. బిద్‌అతె 'దలాలత్‌. అంటే అల్లాహ్‌(త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా ఆచారాలు కల్పించి, ఆచరించటం. దీన్ని బిద్‌అతె సయ్యిఅ' అని కూడా అంటారు. 2. బిద్‌అతె హిదాయత్‌. అంటే అల్లాహ్‌(త) మరియు ప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకం కాని ఆచరణ, దీన్ని బిద్‌అతె హసన్‌ అని కూడా అంటారు. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఎవరు ఇస్లామ్‌లో అల్లాహ్‌(త) మరియు ప్రవక్త (స) ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ఏదైనా ప్రారంభిస్తే, అతడికి పుణ్యం లభిస్తుంది, ఇంకా అతని తరువాత దానిపై అమలు చేసిన వారికీ పుణ్యం లభిస్తుంది. ఎవరి పుణ్యమూ తగ్గించబడదు. అదేవిధంగా ఎవరైనా అల్లాహ్‌(త), ఆయన ప్రవక్త ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా ఏదైనా ఆచరణ ప్రారంభిస్తే, అతడికి పాపం చుట్టుకుంటుంది. ఇంకా దాన్ని అనుసరించే వారికీ పాపం చుట్టుకుంటుంది. ఎవరి పాపమూ తగ్గించ బడదు. (ముస్లిమ్‌)

١٤٢ - [٣] (صحيح) (١/٥١)

وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "أَبْغَضُ النَّاسِ إِلَى اللهِ ثَلَاثَةٌ: مُلْحِدٌ فِيْ الْحَرَمِ، وَمُبْتَغٍ فِيْ الْإِسْلَامِ سُنَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ، وَمُطَّلِبُ دَمِ امْرِءٍ بِغَيْرِ حَقٍّ لِيُهْرِيْقَ دَمَهُ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

142. (3) [1/51-దృఢం]

ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ దృష్టిలో ముగ్గురు వ్యక్తులు పరమ నీచులు. వీరి పట్ల అల్లాహ్ ఆగ్రహం కలిగి ఉంటాడు, 1. 'హరమ్ హద్దుల్లో అవిధే యతకు పాల్పడినవాడు, 2. ఇస్లామ్ లో అజ్ఞానకాలపు మూఢాచారాలను అన్వేషించేవాడు, 3. ఒక వ్యక్తిని అన్యాయంగా హత్య చేసిన వాడు. [69] (బు'ఖారీ)

١٤٣ - [٤] (صحيح) (١/٥١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "كُلُّ أُمَّتِيْ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبى". قِيْلَ: وَمَنْ أَبى؟ قَالَ: "مَنْ أَطَاعَنِيْ دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ عَصَانِيْ فَقَدْ أَبى". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ

143. (4) [1/51-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), 'నా అనుచర సమాజంలోని ప్రతి వ్యక్తి స్వర్గంలోకి ప్రవేశిస్తాడు. కాని తిరస్క రించినవాడు తప్ప,' అని అన్నారు. దానికి అనుచరులు, 'ఎవరు తిరస్క రించారు, ' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నన్ను అనుసరించిన వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. ఇంకా నన్ను అనుసరించనివారు నన్ను తిరస్క రించినట్టే,' అని అన్నారు. [70] (బు'ఖారీ)

'ఉమర్ (ర), "రమ'దాన్‌లోని *తరావీహ్* నమా'జును సామూ హికంగా చేయటాన్ని మంచిపద్ధతి," అని అన్నారు. దీనివల్ల బిద్'అత్ రెండు రకాలు బిద్అతె హిదాయత్, *బిద్అతె 'దలాలత్* అని తెలిసింది. అయితే అల్లాహ్(త) మరియు ఆయన ప్రవక్త (స)కు వ్యతిరేకంగా ఆచరించేది *బిద్అతె 'దలాలత్*. దీన్ని గురించి ఖండించటం జరిగింది. అల్లాహ్(త) మరియు ఆయన ప్రవక్త ఆదేశాల కనుగుణంగా చేసేవి *బిద్అతె* హసన్ అంటే, అనాథశాలలు, ఇస్లామీ పాఠశాలలు, ధార్మిక పుస్తకాలు ప్రచురించటం మొదలైనవి. ఎందుకంటే వీటిని నిషేధించలేదు. ఇంకా ఇవి ఇస్లామ్‌కు వ్యతి రేకమూ కావు. ప్రవక్త (స) సత్కార్యాలు చేస్తే పుణ్యం లభిస్తుందని ప్రవచించి ఉన్నారు. ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "*షరీఅత్*కు అనుగుణంగా ఎవరైనా ఏదైనా మంచి పద్ధతి ప్రారంభిస్తే, అతనికీ పుణ్యం లభిస్తుంది, దాన్ని ఆచరించే వారికీ పుణ్యం లభిస్తుంది. అదేవిధంగా ఎవరైనా షరీఅత్ కు వ్యతిరేకంగా ఏదైనా ప్రారం భిస్తే, దాని పాపం, ఆచరించిన వారి పాపం రెండూ అతనిమీద పడతాయి. ప్రవక్త (స) కాలంలో *తరావీహ్* నమా'జు సామూ హికంగా చదివేవారు కాదు. 'ఉమర్ (ర) తన కాలంలో దీన్ని సామూహికంగా చేశారు. ప్రవక్త (స) కొన్ని రాత్రులు చదివి మానివేశారు. ప్రవక్త (స) కాలం లోనూ అలాగే కొనసాగింది. 'ఉమర్(ర) అందరిని ఒక చోట చేర్చి ఒకే ఇమామ్ ఆధ్వర్యంలో చదవమని నిర్ణయించారు. ప్రతిరోజు తరావీహ్ నమా'జు చదవమని ప్రోత్స హించారు. అందువల్లే దీన్ని *బిద్అత్* హసన్ అన్నారు. వాస్తవంగా ఇది బిద్అత్ కాదు, ఇది ప్రవక్త (స) సాంప్ర దాయమే. ఎందుకంటే ప్రవక్త (స) "మీరు నా సాంప్ర దాయాన్ని, నా ఖలీఫాల సాంప్రదాయాన్ని తప్పని సరిగా పాటించండి. నా తర్వాత అబూ బకర్ (ర), 'ఉమర్ (ర)లను అనుసరించండి," అని బోధించి ఉన్నారు. అదేవిధంగా ఇస్లామీయ ఆదేశాలకు వ్యతి రేకంగా నూతన ఆచారాలు కల్పించడం *బిద్అత్* అవు తుంది. అందువల్ల ఇస్లామ్‌కు వ్యతిరేకమైన *బిద్అత్*లకు దూరంగా ఉండటం మన బాధ్యత, మనకు శ్రేయస్కరం.

69) వివరణ-142: అంటే హద్దులు మీరి ప్రవర్తించటం, అవిధేయతకు పాల్పడటం, 'హరమ్ హద్దుల్లో నిషేధించిన వాటికి పాల్పడటం, కలహాలు, పోరాటాలు, వేట మొదలైన నిషిద్ధాలకు పాల్పడటం. ఖుర్ఆన్‌లో ఇలా ఉంది: ' 'హరమ్‌లో హద్దులుమీరి ప్రవర్తించిన వారికి మేము అగ్నిరుచి చూపిస్తాం.' అదేవిధంగా 'హరమ్ హద్దుల్లో ఆహార ధాన్యాలను ఆపడం నిషిద్ధం. అదేవిధంగా ఇస్లామ్‌లో అజ్ఞానకాలపు ఆచారాలను అన్వేషించటం అంటే, ఏడ్పులు పెడబొబ్బలు పెట్టటం, దుశ్శకునంగా భావించటం, అవిశ్వాసుల ఆచారాలను అవలం బించటం, అన్యాయంగా ఇతరులను చంపటం, హింసించటం మొదలైనవి.

70) వివరణ-143: ఈ 'హదీసు' ప్రకారం ప్రవక్త (స) విధేయత తప్పనిసరి. అవిధేయత చూపటం తిరస్కరించి నట్టవుతుంది. ఇంకా ప్రవక్త (స)ను తిరస్క రించిన వారు స్వర్గంలో ప్రవేశించలేరు.

١٤٤ - [٥] (صحيح) (٥١/١)

عَنْ جَابِرٍ رضى الله عنه ، قال: جَاءَتْ مَلَائِكَةٌ إِلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم وَهُوَ نَائِمٌ، فَقَالُوا: إِنَّ لِصَاحِبِكُمْ هَذَا مَثَلًا، فَاضْرِبُوْا لَهُ مَثَلًا. فَقَالَ بَعْضُهُمْ: إِنَّهُ نَائِمٌ، وَقَالَ بَعْضُهُمْ: إِنَّ الْعَيْنَ نَائِمَةٌ وَالْقَلْبُ يَقْظَانٌ. فَقَالُوْا: مَثَلُهُ كَمَثَلِ رَجُلٍ بَنَى دَارًا وَجَعَلَ فِيْهَا مَأْدُبَةً وَّبَعَثَ دَاعِيًا، فَمَنْ أَجَابَ الدَّاعِيَ دَخَلَ الدَّارَ وَأَكَلَ من الْمَأْدُبَةِ، وَمَنْ لَمْ يُجِبُ الدَّاعِيَ لَمْ يَدْخُلِ الدَّارَ وَلَمْ يَأْكُلْ مِنَ الْمَأْدُبَةِ. فَقَالُوْا: أَوِّلُوْهَا لَهُ يَفْقَهُهَا. قَالَ بَعْضُهُمْ: إِنَّهُ نَائِمٌ، وَقَالَ بَعْضُهُمْ: إِنَّ الْعَيْنَ نَائِمَةٌ وَالْقَلْبُ يُقْظَانُ. فَقَالُوْا: الدَّارُ الْجَنَّةُ، وَالدَّاعِيْ مُحَمَّدٌ صلى الله عليه وسلم، فَمَنْ أَطَاعَ مُحَمَّدًا صلى الله عليه وسلم فَقَدْ أَطَاعَ اللهَ، وَمَنء عَصَى مُحَمَّدًا صلى الله عليه وسلم فَقَدْ عَصَى اللهَ، وَمُحَمَّدٌ صلى الله عليه وسلم فَرْقٌ بَيْنَ النَّاسِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

144. (5) [1/51-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు దైవదూతల బృందం వచ్చింది. అప్పుడు ప్రవక్త (స) నిద్రపోతున్నారు. ఆ దైవదూతలు పరస్పరం, 'ఇతన్ని గురించి ఒక ఉదాహరణ ఉంది. ఆ ఉదాహరణను వివరించండి,' అని అన్నారు. కొంత మంది దైవదూతలు, 'అతను (స)పడుకున్నారు, ఎలా విన గలరు' అని అన్నారు. మరికొంత మంది దైవదూతలు, 'అతని కళ్ళు పడుకొనిఉన్నాయి, కాని హృదయం మాత్రం మేల్కొనే ఉంది మీరు వివరించండి, అతను అర్థం చేసుకుంటారు,' అని అన్నారు. అప్పుడు వారు ఇలా అన్నారు, ''అతని ఉదాహరణ ఎలా ఉందంటే ఒక వ్యక్తి ఇల్లు నిర్మిచాడు, ప్రజలను విందుకు ఆహ్వానించేందుకు ఏర్పాట్లు చేసాడు. ప్రజలను పిలవడానికి ఒకవ్యక్తిని పంపాడు. అతడు అందరినీ ఆహ్వానిస్తున్నాడు. అతని పిలుపును స్వీకరించిన వారు అతని వెంట వస్తారు, ఆ ఇంట్లోకి ప్రవేశిస్తారు, విందు ఆరగిస్తారు. ఎవరు అతని పిలుపును తిరస్కరిస్తారో, వారు ఆ ఇంట్లో ప్రవేశించరు, విందు ఆరగించరు.' కొంత మంది దైవదూతలు, 'చాలా ఉత్తమ ఉదాహరణ, కాని దాన్ని విడమరచి చెప్పండి, అతను బాగా అర్థం చేసుకుంటారు.' అని అన్నారు. కొంత మంది దైవదూతలు, 'అతను పడుకున్నారు, ఏం అర్థం చేసు కుంటారు,' అని అన్నారు. మరికొంత మంది, 'అతని కళ్ళు పడుకున్నాయి కాని హృదయం మేల్కొనే ఉంది,' అని అన్నారు. అప్పుడు వారు, 'ఆ ఇల్లు స్వర్గం, దాన్ని నిర్మించిన వాడు అల్లాహ్(త). అల్లాహ్ (త) పిలవటానికి ము'హమ్మద్ (స)ను పంపాడు. ముహమ్మద్ (స)కు విధేయత చూపిన వారు అల్లాహ్(త)కు విధేయత చూపినట్టే. వారు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు, ఇంకా అక్కడి అనుగ్రహాలను తింటారు. ము'హమ్మద్‌ను తిరస్కరించిన వారు అల్లాహ్(త)ను తిరస్కరించి నట్టే. వారు స్వర్గంలో ప్రవేశించరు, అక్కడి అనుగ్రహాలను తినరు. 'ము'హమ్మద్ (స) ప్రజలను విశ్వాసులుగా, అవిశ్వాసులుగా వేరుపరిచేవారు.[71] (బు'ఖారీ)

١٤٥ - [٦] (متفق عليه) (٥٢/١)

عَنْ أَنَسٍ رضي الله عَنْهُ، قَالُ: جَاءَ ثَلَاثَةُ رهْطٍ إِلَى أَزْوَاجِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم يَسْأَلُوْنَ عَنْ عِبَادَةِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم، فلما أُخْبِرُوْا بها كَأَنَّهُمْ تَقَالُّوْهَا؛ فَقَالُوْا: أَيْنَ نَحْنُ مِنَ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم، و قَدْ غَفَرَ اللهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ؟ فقَالَ أَحَدُهُمْ: أَمَّا أَنَا أُصَلِّي اللَّيْلَ أَبَدًا. وَقَالَ آخَرُ: أَنَا أَصُوْمُ النهار ابدا، و لا افطر. وَقَالَ آخَرُ: أَنَا أَعْتَزِلُ النِّسَاءَ فَلَا أَتَزَوَّجُ أَبَدًا، فَجَاءَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم إِلَيْهِمْ فَقَالَ: "أَنْتُمُ الَّذِيْنَ قُلْتُمْ كَذَا وَكَذَا؟ أَمَا وَاللهِ إِنِّيْ لَأَخْشَاكُمْ للهِ، وَأَتْقَاكُمْ لَهُ، لَكِنِّيْ أَصُوْمُ وَأُفْطِرُ، وَأُصَلِّيْ وَأَرْقُدُ، وَأَتَزَوَّجُ النِّسَاءَ، فَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنَّتِيْ فَلَيْسَ مِنِّيْ".

145. (6) [1/52-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ముగ్గురు వ్యక్తులు ప్రవక్త (స) ఆరాధనలను గురించి తెలుసుకోవడానికి ప్రవక్త (స) భార్యల వద్దకు వచ్చారు. ప్రవక్త (స) ఆరాధనలను గురించి వారికి తెలియపర్చటం జరిగింది. వారు దాన్ని చాలా చిన్న విషయంగా, అల్పమైనదిగా భావించి, పరస్పరం, 'ప్రవక్త (స) కు మనమెక్కడ సమానం కాగలము. అల్లాహ్(త) అతని ముందూ వెనుకా పాపాలన్నీ క్షమించివేశాడు,' అని అన్నారు. వారిలో ఒకరు, 'నేను రాత్రంతా నమా'జులు చదువుతాను.' అని అన్నాడు. మరో వ్యక్తి, 'నేను పగలంతా ఉపవాసం ఉంటాను. ఉపవాసాన్ని విరమించను,' అని అన్నాడు.

---

71) వివరణ-144: *ఫరిఖ* అంటే వేరుపరిచేవారు, అంటే విశ్వాసులను, అవిశ్వాసులను వేరుపరిచేవారు. అంటే ఆయన్ను అనుసరించేవారు విశ్వాసులు, ఆయన్ను తిరస్కరించినవారు అవిశ్వాసులు.

మూడవ వ్యక్తి, 'నేను ఎల్లప్పుడూ స్త్రీలకు దూరంగా ఉంటాను, ఎన్నడూ పెళ్ళిచేసుకోను,' అని అన్నాడు. ఇంతలో ప్రవక్త (స) వచ్చారు. వారిని, "మీరు ఇలా, ఇలా అన్నారా?" అని అడి గారు. ఇంకా, "నేను అల్లాహ్(త)పై ప్రమాణం చేసి చెబు తున్నాను. నేను అల్లాహ్(త)కు మీకంటే అధికంగా భయపడుతాను. ఇంకా మీ అందరికంటే అధిక దైవభీతి కలవాడను కూడా. అయినప్పటికీ ఉపవాసాలు పాటిస్తున్నాను, విరమిస్తున్నాను, నమా'జులు చదువు తున్నాను. నిద్రపోతున్నాను కూడా. స్త్రీలను పెళ్ళి కూడా చేసుకున్నాను. ఇవన్నీ నా సాంప్రదాయాలు. నా సాంప్రదాయాలను తిరస్కరించినవారు నా మార్గంపై లేరు," అని అన్నారు. [72] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١٤٦ - [٧] (متفق عليه) (٥٢/١)

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، قَالَتْ: صَنَعَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم شيئا، فَرَخَّصَ فِيْهِ، فَتَنَزَّهَ عَنْهُ قَوْمٌ، فَبَلَغَ ذٰلِكَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم؛ فَخَطَبَ فَحَمِدَ اللهَ، ثُمَّ قَالَ: "مَا بَالُ أَقْوَامٍ يَتَنَزَّهُوْنَ عَنْ الشَّيْءِ أَصْنَعُهُ؟ فَوَاللهِ إِنِّيْ لَأَعْلَمُهُمْ بِاللهِ، وَأَشَدُّهُمْ لَهُ خَشْيَةً". متفق عليه.

146. (7) [1/52-ఏకీభవితం]

'ఆయి'షహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒక పని చేసారు. ఆ పని చేయడానికి అనుమతి కూడా ఇచ్చారు. కాని కొందరు దాన్ని చేయలేదు. ప్రవక్త (స)కు ఈ విషయం తెలిసింది. ప్రవక్త (స) ప్రసంగించారు. 'దైవస్తోత్రం తరువాత, వారికి ఏమయింది? నేను చేసిన పనిని వారెందుకు చేయడం లేదు, దాన్ని అసహ్యించు కుంటున్నారు. అల్లాహ్ సాక్షి! నాకు దైవ ప్రీతి గురించి అందరి కంటే బాగా తెలుసు. అందరికంటే అధికంగా అల్లాహ్(త)కు భయపడుతాను,' అని అన్నారు.[73] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١٤٧ - [٨] (صحيح) (٥٢/١)

وَعَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيْجٍ، قَالَ: قَدِمَ نَبِيُّ اللهِ صلى الله عليه وسلم وَهُمْ يُؤَبِّرُوْنَ النَّخْلَ، فَقَالَ: "مَا تَصْنَعُوْنَ؟" قَالُوْا: كُنَّا نَصْنَعُهُ. قَالَ: "لَعَلَّكُمْ لَوْ لَمْ تَفْعَلُوْا كَانَ خَيْرًا". فَتَرَكُوْهُ؛ فَنَقَصَتْ. قَالَ: فَذَكَرُوْا ذٰلِكَ لَهُ. فَقَالَ: "إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ؛ إِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ مِنْ أَمْرِ دِيْنِكُمْ، فَخُذُوْا بِهِ؛ وَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ مِّنْ رَّأْيِي، فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

147. (8) [1/52-దృఢం]

రాఫె' బిన్ 'ఖదీజ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మదీనహ్ వచ్చిన తర్వాత, అక్కడి ప్రజలను ఖర్జూరపు చెట్లలో జతకడు తున్నట్టు చూశారు. ప్రవక్త (స), 'మీరేం చేస్తున్నారు,' అని అడిగారు. దానికి వారు, 'మేము చాలా కాలం నుండి ఇలాగే చేస్తున్నాము,' అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'మీరిలా చేయకుండా ఉంటే బాగుంటుంది,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) మాటలు విని అలా చేయడం మానివేశారు. దానివల్ల ఆ సంవత్సరం తక్కువ పంట పండటాన్ని గురించి ప్రవక్త (స)కు తెలియపరిచారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) 'నేనూ మీలాంటి మానవుడ్నే. నేను మీకు ఏదైనా ధార్మిక ఆదేశం ఇస్తే దాన్ని స్వీకరించండి. ఏదైనా విషయం గురించి నా అభిప్రాయం తెలిపితే దాన్ని స్వీకరించడం మాత్రం తప్పనిసరి కాదు. ఎందు కంటే నేను కూడా మీలాంటి మానవుడ్నే,' అని అన్నారు.[74] (ముస్లిమ్)

---

72) వివరణ-145: వచ్చిన వారు 'అలీ, 'ఉస్మాన్ బిన్ మ''జ్'ఊన్, 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రవా'హ (ర). వీరి మాటలు విని, ప్రవక్త (స) మీ ఆలోచన మంచిది కాదు, నేను అల్లాహ్(త) హక్కును చెల్లిస్తున్నాను, మానవుల హక్కునుచెల్లిస్తున్నాను. ప్రతి పని మధ్యస్థంగా చేస్తున్నాను. మీరు నా పద్ధతిని అనుస రించండి. ధర్మంలో హద్దులుమీరి ప్రవర్తించకండి. హెచ్చు తగ్గులు చేయకండి. నాది మధ్యమార్గం. నా మార్గానికి దూరమైన వాడు, నాకు దూరమయ్యాడు.

73) వివరణ-146: ప్రవక్త (స) ఉపవాస స్థితిలో తన భార్యను ముద్దుపెట్టుకున్నారు. లేదా ప్రయాణంలో ఉపవాసం విరమించారు. వీటి గురించి ప్రజలకు అనుమతి కూడా ఇచ్చారు. అయితే కొందరు దీనికి ఇష్టపడలేదు. ప్రవక్త (స)కు ఈ విషయం తెలిసి అసహ్యించుకున్నారు. ప్రసంగంలో చీవాట్లు పెడుతూ, 'నేను మీ కంటే అధికంగా అల్లాహ్(త)కు భయపడుతూ ఆయన ఆజ్ఞలను ఆచరిస్తున్నాను,' అని అన్నారు. ఈ 'హదీసు' ద్వారా అనుమతిపై ఆచరించటం ఉత్తమం అని తెలిసింది.

74) వివరణ-147: ఖర్జూరం చెట్లలో ఆడ, మగ ఉంటాయి. కొన్ని చెట్లకు ఆడ పూలు పూస్తాయి. మరికొన్ని చెట్లకు

١٤٨ - [٩] (متفق عليه) (٥٣/١)

وَعَنْ أَبِيْ مُوْسَى، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنَّمَا مَثَلِيْ وَمَثَلُ مَا بَعَثَنِيَ اللهُ بِهِ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَتَى قَوْمًا، فَقَالَ: يَا قَوْمِ! إِنِّيْ رَأَيْتُ الْجَيْشَ بِعَيْنِيَّ، وَإِنِّيْ أَنَا النَّذِيْرُ الْعُرْيَانُ! فَالنَّجَاءَ النَّجَاءَ. فَأَطَاعَهُ طَائِفَةٌ مِّنْ قَوْمِهِ فَأَدْلَجُوْا، فَانْطَلَقُوْا عَلَى مَهْلِهِمْ، فَنَجَوْا. وَكَذَّبَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ فَأَصْبَحُوْا مَكَانَهُمْ، فَصَبَّحَهُمُ الْجَيْشُ فَأَهْلَكَهُمْ وَاجْتَاحَهُمْ. فَذٰلِكَ مَثَلُ مَنْ أَطَاعَنِيْ فَاتَّبَعَ مَا جِئْتُ بِهِ، وَ مَنْ عَصَانِيْ وَكَذَّبَ مَا جِئْتُ بِهِ مِنَ الْحَقِّ".

148. (9) [1/53-ఏకీభవితం]

అబూ మూసా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నేను నాకు ఇచ్చి పంపబడిన ధర్మం ఉదాహరణ ఎలా ఉందంటే, ఒక వ్యక్తి తన జాతివారి వద్దకు వచ్చి, 'ఓ నా జాతి ప్రజలారా! శత్రు సైన్యాన్ని నేను నా కళ్ళారా చూశాను. నేను మిమ్మల్ని శత్రువును గురించి హెచ్చరిస్తున్నాను. మీ శ్రేయాన్ని కోరుతూ మిమ్మల్ని భయపెడుతున్నాను. ఆ శత్రువు రాకముందే మిమ్మల్ని మీరు రక్షించుకోవటానికి ప్రయత్నించండి,' అని అన్నాడు. అతని జాతిలోని కొంత మంది అతని మాటలు విని తమ రక్షణా ఏర్పాట్లు చేసుకున్నారు. రాత్రికి రాత్రి అక్కడి నుండి పారిపోయారు. శత్రువు నుండి తప్పించుకున్నారు. మరికొందరు అతన్ని అసత్యవాదిగా భావించి, తెల్లవారే వరకు తమ పడకలపై పడుకున్నారు. ఉదయం శత్రు సైన్యం వారిపై విరుచుకుపడింది. వారిని సర్వనాశనం చేసివేసింది. వారి సంతతిని సమాప్తం చేసింది. సరిగ్గా ఈ విషయమే నామాట విన్న వారికివర్తిస్తుంది. ఒకడు, నేను అల్లాహ్ (త) వద్ద నుండి తీసుకు వచ్చిన ఆదేశాలను పాటిస్తూ, విధేయత చూపుతూ గడుపుతాడు. మరో వ్యక్తి నేను అల్లాహ్(త) వద్ద నుండి తీసుకు వచ్చిన ఆదేశాలనూ, ఉపదేశాలనూ నన్నూ అసత్య వాదిగా భావించి తిరస్కరిస్తాడు, అంగీకరించడు." [75] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١٤٩ - [١٠] (متفق عليه) (٥٣/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَثَلِيْ كَمَثَلِ رَجُلٍ اِسْتَوْقَدَ نَارًا، فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهَا، جَعَلَ الْفَرَاشُ وَهٰذِهِ الدَّوَابُ الَّتِيْ تَقَعُ فِيْ النَّارِ يَقَعْنَ فِيْهَا، وَجَعَلَ يَحْجُزُهُنَّ وَيَغْلِبْنَهُ فَيَقْتَحِمْنَ فِيْهَا، فَأَنَا آخِذٌ بِحُجَزِكُمْ عَنِ النَّارِ، وَأَنْتُمْ تَقْحَمُوْنَ فِيْهَا". هٰذِهِ رِوَايَةُ الْبُخَارِيِّ.

وَلِمُسْلِمٍ نَحْوُهَا، وَقَالَ فِيْ آخِرِهَا: قَالَ: "فَذٰلِكَ مَثَلِيْ وَمَثَلُكُمْ، أَنَا آخِذٌ بِحُجَزِكُمْ عَنِ النَّارِ: هَلُمَّ عَنِ النَّارِ، هَلُمَّ عَنِ النَّارِ! فَتَغْلِبُوْنِيْ تَقَحَّمُوْنَ فِيْهَا". متفق عليه.

149. (10) [1/53-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా ఉదాహరణ ఒక వ్యక్తిని పోలి ఉంది. 'అతడు మంట రాజేశాడు. దానివల్ల ఆ పరిసర ప్రాంతమంతా వెలుగుతో నిండిపోయింది. చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న

మగపూలు పూస్తాయి. మగ పూలు ఆడ పూలపై వేస్తే పంటలు అధికంగా పండుతాయి. వేయకపోతే పంటలు తక్కువగా పండుతాయి. మదీనహ్ ప్రజలు మగ పూలను ఆడపూలపై వేసేవారు. ఈ విధానాన్ని వారు "*తాబీర్*" అనేవారు. ప్రవక్త (స) మదీనహ్ వచ్చిన తరువాత ప్రజలను *తాబీర్* చేస్తుండగా చూశారు. దీన్ని గురించి ఎటువంటి దైవవాణి అవతరించలేదు. దీన్ని అజ్ఞానపు కాలపు మూఢా చారంగా భావించి దాన్నుండి వారించారు. మదీనహ్ ప్రజలు ఆయన (స) ఆదేశాన్ని పాలిస్తూ మానివేశారు. దానివల్ల పంటలు సరిగ్గా పండలేదు. దీన్ని గురించి వారు ప్రవక్త (స)కు తెలియ పరిచారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'ప్రాపంచిక విషయాలు నాకంటే మీకు బాగా తెలుసు. ధార్మిక విషయం గురించి నేను ఆదేశిస్తే ఆచరించండి, కాని ప్రాపంచిక విషయాల - - అవి మీకు బాగా తెలిసి ఉంటాయి -- కాబట్టి వాటిని గురించి, నేను నా అభిప్రాయం తెలిపితే దాన్ని ఆచరించటం, ఆచరించక పోవటం మీ ఇష్టం. నేను కూడా మీలాంటి మానవుడ్నే.'

75) వివరణ-148: అరబ్బుల్లో సాధారణంగా దారిదోపిడీలు ఉదయం సమయంలో చేసేవారు. అందువల్ల వారు ఎవరినైనా దీవిస్తే, 'ఉదయం పూట నీకు శుభం కలుగుగాక,' అని దీవించేవారు. అదేవిధంగా అరబ్బుల్లో ఎవరైనా శత్రువును చూస్తే, తన బట్టలు తొలగించి నగ్నంగా తన బట్టలను తలపై పెట్టుకొని, కేకలు పెట్టటం జరిగేది. అది చూసిన ప్రజలు వెంటనే అప్రమత్తం అయి పోయేవారు. శత్రువు రాకముందే రక్షించుకునే, ఎదుర్కొనే సన్నాహాలు చేసేవారు. ప్రవక్త (స) తన్నుతాను, 'స్పష్టంగా హెచ్చరించేవాడిని,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) మాట విన్నవారు సాఫల్యం పొందుతారు. ప్రవక్త (స)ను తిరస్కరించినవారు నాశనం అవుతారు.

ఈగలు, కీటకాలు, వచ్చి ఆ మంటలో పడసాగాయి. అది చూసి ఆ వ్యక్తి రక్షించ సాగాడు. కాని అవి అతన్ని అధిగమించాయి. అవి ఆ మంటలో పడసాగాయి. అదేవిధంగా నేను మిమ్మల్ని పట్టు కొని ఆ మంట నుండి రక్షిస్తున్నాను. కాని మీరు ఆ మంటలో పడుతూనే ఉన్నారు.' " (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

కాని ముస్లిమ్ ఉల్లేఖనంలో చివరన, ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు, "నాదీ, మీదీ ఉదాహరణ ఎలా ఉందంటే, నేను మీ నడుమును పట్టుకొని ఉన్నాను -- మీరు నరకంలో పడ కూడదని -- కాని మీరు నన్ను అధిగమించి నరకంలో ప్రవేశిస్తున్నారు." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

అదేవిధంగా అవిశ్వాసులు, అవిధేయులు తమ మూర్ఖత్వం వల్ల నరకానికి పోయే పనిచేసి నరకానికి గురవుతారు. ప్రవక్త (స) మాటవింటే ఎన్నడూ నరకంలో పడేవారు కాదు.

١٥٠ - [١١] (متفق عليه) (٥٤/١)

وَعَنْ أَبِيْ مُوْسَى، قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "مَثَلُ مَا بَعَثَنِيَ اللهُ بِهِ مِنَ الْهُدٰى وَالْعِلْمِ كَمَثَلِ الْغَيْثِ الْكَثِيْرِ أَصَابَ أَرْضًا، فَكَانَت مِنْهَا طَائِفَة طَيِّبَة قَبِلَتِ الْمَاءَ، فَأَنْبَتَتِ الْكَلَأَ وَالْعُشْبَ الْكَثِيْرَ، وَكَانَتْ مِنْهَا أَجَادِبُ أَمْسَكَتِ الْمَاءَ، فَنَفَعَ اللهُ بِهَا النَّاسَ، فَشَرِبُوْا وَسَقَوْا وَزَرَعُوْا، وَأَصَابَ مِنْهَا طَائِفَةً أُخْرَى، إِنَّمَا هِيَ قِيْعَانٌ لَا تُمْسِكُ مَاءً، وَلَا تُنْبِتُ كَلَأً. فَذٰلِكَ مَثَلُ مَنْ فَقُهَ فِيْ دِيْنِ اللهِ وَنَفَعَهُ مَا بَعَثَنِيَ اللهُ بِهِ فَعَلِمَ وَعَلَّمَ، وَمَثَلُ مَنْ لَّمْ يَرْفَعْ بِذٰلِكَ رَأْسًا، وَلَمْ يَقْبَلْ هُدَى اللهِ الَّذِيْ أُرْسِلْتُ بِهِ". متفق عليه .

150. (11) [1/54-ఏకీభవితం]

అబూ మూసా (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నాకు ఇచ్చి పంపబడిన రుజుమార్గం, ధర్మం, కుండపోతగా కురిసే వర్షం వంటిది. అది భూమిపై వివిధ ప్రాంతాల్లో పడుతుంది. సారవంతమైన భూమిపై కురిసింది. దాని వల్ల అక్కడ పచ్చ దనం, పంటలు, ఆహార ధాన్యాలు పండాయి. ఆ వర్షం బంజరు భూమిపై కూడా పడింది. ఆ భూమి నీటిని నిలువ చేసింది. దానివల్ల ప్రజలకు లాభం కలిగింది. ప్రజలు త్రాగారు, త్రాపించారు, పంటలు పండించారు. ఈ వర్షం రాతి నేలపై కూడా కురిసింది. అది నీటిని ఆపి ఉంచలేదు, పంటలు పండించలేదు. సరిగ్గా ఇలాగే, ఒక వ్యక్తి, అల్లాహ్(త) ధర్మాన్ని అర్థం చేసుకున్నాడు. అల్లాహ్ (త) ఆ ధర్మం ద్వారా అతనికి లాభం చేకూర్చాడు. అతను నేర్చుకున్నాడు, ఇతరులకు నేర్పించాడు. మరోవ్యక్తి దైవధర్మం వైపు తలఎత్తి చూడనైనా చూడలేదు. ఇంకా అల్లాహ్(త) రుజుమార్గాన్ని అంటే నేను తీసుకువచ్చిన ధర్మాన్ని స్వీకరించ లేదు." [76] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

76) వివరణ-150: దైవధర్మం వర్షం వంటిది. ఏ విధంగా వర్షం ద్వారా బంజరు భూమి కూడా పంటలు పండిస్తుందో, అదే విధంగా దైవధర్మం ద్వారా క్షీణదశలో ఉన్న హృదయాలు కూడా సజీవమవుతాయి. వర్షం లాభదాయకమైనది. అన్ని చోట్ల పడుతుంది. అందులో ఎటువంటి లోపం లేదు. కాని పంటల్లో హెచ్చుతగ్గులు జరుగుతాయి. ఒక ప్రాంతంలో పంటలు అధికంగా పండుతాయి. మరోచోట తక్కువగా పండుతాయి. మరోచోట అసలు పండవు. అదేవిధంగా దైవప్రవక్తలు తీసుకువచ్చిన ధర్మం పరిపూర్ణంగా ఉంటుంది. అందులో ఎటువంటి సందేహం, లోపం ఉండదు. దాన్ని స్వీకరించడం అనేది స్వభావంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. మంచి స్వభావం గలవారు దాన్ని స్వీకరిస్తారు. చెడు స్వభావం గలవారు దాన్ని తిరస్కరిస్తారు. అంటే దాన్ని స్వీకరించలేరు. 'హదీసు'లో దైవధర్మాన్ని వర్షంతో పోల్చటం జరిగింది. దైవధర్మం, దైవ జీవన వ్యవస్థ వల్ల హృదయాలు వికసిస్తాయి. కనుక దైవధర్మాన్ని స్వీకరించిన వ్యక్తి తాను ఆచరిస్తూ, ఇతరులకూ దాన్ని బోధించాలి, నేర్పించాలి. సారవంతమైన నేల తాను పచ్చగా ఉంటుంది. ఇతరుల కొరకు పంటలు పండిస్తుంది. అదేవిధంగా ఒక వ్యక్తి తాను పూర్తిగా ఆచరించక పోయినా ఇతరులకు నేర్పించటం, బోధించటం చేస్తాడు. వీరు బంజరు నేల వంటివారు. అక్కడ పంటలైతే పండవు కాని, ఆ నేల నీటిని నిల్వచేస్తుంది. దానివల్ల మానవులు, జంతువులు, కీటకాలు లాభం పొందుతాయి. ఇంకా, ఒక వ్యక్తి నేర్చుకోడు, ఇతరులకు నేర్పించడు. అటువంటి వ్యక్తి రాతి నేల వంటి వాడు. అక్కడ పంటలు పండవు, నీరూ నిల్వదు. అక్కడ వర్షం పడుతుంది. చుట్టుప్రక్కల వ్యాపించిపోతుంది. అంటే అతనూ లాభం పొందలేదు, ఇతరులకూ లాభం చేకూర్చలేదు. 'హదీసు'లో రెండు విధాల వ్యక్తులను గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. ఒక రకం వ్యక్తులు దైవధర్మం ద్వారా రుజుమార్గం స్వీకరించి, సాఫల్యం పొంది లాభం పొందుతారు. రెండవ రకం వ్యక్తులు దైవధర్మం, రుజుమార్గాన్ని తిరస్కరించి,

١٥١ - [١٢] (متفق عليه) (٥٤/١)

وَعَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: تَلَا رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: (هُوَ الَّذِيْ أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ) وَقَرَأَ إِلَى (وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ؛٣: ٧). قَالَتْ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "فَإِذَا رَأَيْتَ - وَعِنْدَ مُسْلِمٍ: رَأَيْتُمْ - الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ؛ فَأُولَئِكَ الَّذِيْنَ سَمَّاهُمُ اللهُ. فَاحْذَرُوْهُمْ".

151. (12) [1/54-ఏకీభవితం]

'ఆయి'షహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ''హువల్ల'జీ అన్ 'జల 'అలైకల్ కితాబ మిన్‌హు ఆయాతున్ ముహ్ కమాతున్'' నుండి ''వమా యజ్జక్కరు ఇల్లా ఊలుల్ అల్‌బాబ్'' - వరకు పఠించారు [ఆల ఇమ్రాన్, 3:7]. ఈ ఆయతును పఠించిన తర్వాత, 'ఆయి'షహ్(ర)! ''అస్పష్టమైన వాటి వెంటపడే వారిని నువ్వు చూస్తే, (వారి పేరు అల్లాహుత'ఆలా, మార్గభ్రష్టులైన వారిలో వ్రాశాడనుకో), నిన్ను నీవు వారి నుండి కాపాడుకో!'' అని అన్నారు. ముస్లిమ్ ఉల్లేఖనంలో, ''పరస్పరం పోలి ఉన్న ఆయాతుల వెంట పడేవారిని అల్లాహ్ భ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాడు. వారికి దూరంగా ఉండాలి'' అని ఉంది. [77] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١٥٢ - [١٣] (صحيح) (٥٤/١)

وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: هَجَّرْتُ إِلَى رَسُوْلِ اللهِ صلى الله عليه وسلم يَوْمًا، قَالَ: فَسَمِعَ أَصْوَاتَ رَجُلَيْنِ اخْتَلَفَا فِيْ آيَةٍ، فَخَرَجَ عَلَيْنَا رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم يُعْرَفُ فِيْ وَجْهِهِ الْغَضَبُ، فَقَالَ:"إِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِاخْتِلَافِهِمْ فِيْ الْكِتَابِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

152. (13) [1/54-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) కథనం: ఒకరోజు మధ్యాహ్నా సమయాన నేను ప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్ళాను. అప్పుడు ప్రవక్త(స) ఇద్దరు వ్యక్తుల మాటల శబ్దం విన్నారు, ఒక ఆయతు విషయంలో పరస్పరం విమర్శించుకుంటున్నారు. వెంటనే ప్రవక్త (స) మా వద్దకు వచ్చారు. ఆయన (స) ముఖవర్చస్సు ఆగ్రహంతో నిండి ఉంది. ప్రవక్త (స), ''మీ పూర్వీకులు దైవగ్రంథం విషయంలో భేదాభిప్రాయాలకు గురికావటం వల్లనే నాశనం చేయబడ్డారు,'' అని అన్నారు.[78] (ముస్లిమ్)

అసాఫల్యానికి గురై నష్టానికి గురవుతారు. అదేవిధంగా భూమి కూడా రెండు రకాలుగా విభజించబడింది. 1. లాభం పొంది, లాభం చేకూర్చేది, 2. ఏమాత్రం లాభం చేకూర్చలేనిది. అదేవిధంగా లాభం చేకూర్చే భూమి రెండు రకాలుగా ఉంది. 1. పంటలు పండించేది 2. పంటలు పండించనిది. వ్యక్తుల్లో కూడా ధర్మాన్ని స్వీకరించి, ఆచరించి, ఇతరులకు బోధించే వారు; దాన్ని స్వీకరించి, ఆచరించరు కాని ఇతరులకు బోధించే వారు. ఇక రాతి నేల వంటివారు స్వీకరించరూ, ఆచరించరూ, ఇతరులకు బోధించరు కూడాను.

77) వివరణ-151: ఇది సూరహ్ ఆలి ఇమ్రాన్, మొదటి రుకూలోని వాక్యం. అల్లాహ్ **ఆదేశం**: ''ఆయన (అల్లాహ్)యే నీపై (ఓ ము'హమ్మద్!) ఈ గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్‌ను) అవత రింపజేశాడు, ఇందులో కొన్ని స్పష్టమైన అర్థమిచ్చే ఆయతులు (ము'హ్కమాత్) ఉన్నాయి. అవి ఈ గ్రంథానికి మూలాలు. మరికొన్ని అస్పష్టమైనవి (ముతషాబిహాత్) ఉన్నాయి. కావున తమ హృదయాలలో వక్రత ఉన్నవారు, సంక్షోభాన్ని రేకెత్తించ టానికి మరియు గూఢార్థాలను అపేక్షించి ఎల్లప్పుడూ అస్పష్ట మైనవాటివెంట పడతారు. వాటి అసలు అర్థం అల్లాహ్‌కు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. కానీ, పరిపక్వ జ్ఞానం గలవారు: ''మేము దీనిని విశ్వసించాము, ప్రతి ఒక్కటీ మా ప్రభువు వద్ద నుండి వచ్చి నదే!'' అని అంటారు. జ్ఞాన వంతులు తప్ప ఇతరులు వీటిని గ్రహించలేరు.'' (ఆల ఇమ్రాన్ 3:7)

ఖుర్ఆన్‌లో రెండు రకాల ఆయాతులు ఉన్నాయని ఈ ఆయతులో పేర్కొనడం జరిగింది. 1. స్పష్టమైనవి, 2. అస్పష్టమైనవి. స్పష్టంగా ఉన్న ఆయాతులను ఆచరించటం తప్పనిసరి విధి. అదేవిధంగా అస్పష్టంగా ఉన్న ఆయాతులను విశ్వసించటం కూడా తప్పనిసరి విధి. కాని వాటి వెంట పడ రాదు. ప్రవక్త (స) తన అనుచరులను అస్పష్టమైన ఆయాతుల వెంట పడకూడదని వారించారు.

ఇటువంటి ఆయాతుల వెనుక పడేవారిని అల్లాహ్(త) హృద యాలలో వక్రత గలవారని పేర్కొన్నాడు.

78) వివరణ-152: ఒకేలా ఉండే వాక్యాల్లో చర్చిస్తూ ఒకరు దీని అర్థం ఇదని, మరొకరు అదికాదని విభేదించు కోవటం. ఇది క్రమంగా శత్రుత్వానికి దారితీస్తుంది. అందు వల్లే ప్రవక్త (స) దీన్నుండి వారించారు. ఇంకా దైవగ్రంథం పట్ల వివాదానికి గురి కారాదని, యూదులు

١٥٣ - [١٤] (متفق عليه) (٥٥/١)

وَعَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِيْ وَقَاصٍ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنَّ أَعْظَمَ الْمُسْلِمِيْنَ فِيْ المسلمين جُرْمًا مَنْ سَأَلَ عَنْ شَيْءٍ لَمْ يُحَرَّمْ عَلَى النَّاسِ، فَحُرِّمَ مِنْ أَجْلِ مَسْأَلَتِهِ". متفق عليه

153. (14) [1/55-ఏకీభవితం]

స'అద్ బిన్ అబీ వఖ్ఖా'స్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ముస్లిముల్లో అందరికంటే నేరస్తులు, పాపాత్ములు ఎవరంటే, నిషిద్ధంకాని విషయం గురించి గుచ్చి గుచ్చి ప్రశ్నలువేసేవారు. కాని గుచ్చిగుచ్చి ప్రశ్నించటం వల్ల ఆ విషయం నిషిద్ధం అయిపోయింది." [79] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

١٥٤ - [١٥] (صحيح) (٥٥/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عَنْه، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "يَكُوْنُ فِيْ آخِرِ الزَّمَانِ دَجَّالُوْنَ كَذَّابُوْنَ يَأْتُوْنَكُمْ مِنَ الْأَحَادِيْثِ بِمَا لَمْ تَسْمَعُوْا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ، فَإِيَّاكُمْ وَإِيَّاهُمْ، لَا يُضِلُّوْنَكُمْ وَلَا يَفْتِنُوْنَكُمْ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

154. (15) [1/55-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రళయానికి సమీపకాలంలో అసత్యవాదులు, దుర్మార్గులూ జన్మిస్తారు. మీకు విచిత్రమైన 'హదీసు'లను వినిపిస్తారు. మీరూ మీ పూర్వీకులు వాటిని విని ఉండరు. కనుక మీరు ఇటువంటి వారికి దూరంగా ఉండండి. వారిని మీ దగ్గరకు రానివ్వకండి. వారు మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేయకుండా ఉండటానికి, ఉపద్రవాలకు గురిచేయకుండా ఉండటానికి." [80] (ముస్లిమ్)

١٥٥ - [١٦] (صحيح) (٥٥/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عَنْه، قَالَ: كَانَ أَهْلُ الْكِتَابِ يَقْرَؤُوْنَ التَّوْرَاةَ بِالْعِبْرَانِيَّةِ، وَيُفَسِّرُوْنَهَا بِالْعَرَبِيَّةِ لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ.

మరియు క్రైస్తవులు ఈ కారణం వల్లనే నాశనం చేయబడ్డారని, వారు దైవగ్రంథం విషయంలో అభిప్రాయ భేదాలకు గురయి, ఆ విభేదాలవల్లే అనేక వర్గాలుగా చీలిపోయారు.

79) వివరణ-153: ఖుర్ఆన్‌లో అనవసరంగా ప్రశ్నించటాన్ని గురించి వారించడం జరిగింది. అల్లాహ్ ఆదేశం: "ఓ విశ్వాసులారా! వ్యక్తపరిస్తే మీకు బాధ కలిగించెడు విషయాలను గురించి, మీరు ప్రశ్నించకండి. ఖుర్ఆన్ అవత రింపజేయబడేటప్పుడు, మీరు వాటిని గురించి ప్రశ్నిస్తే! అవి మీకు విశదపరచబడవచ్చు! వాటి కొరకు (ఇంతవరకు మీరు చేసిన ప్రశ్నల కొరకు) అల్లాహ్ మిమ్మల్ని మన్నించాడు. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, సహనశీలుడు. వాస్తవానికి మీకు పూర్వం ఒక జాతి వారు ఇటువంటి ప్రశ్నలనే అడిగారు. తరువాత వాటి (ఆ ప్రశ్నల) కారణంగానే వారు సత్యతిరస్కారానికి గురి అయ్యారు." (అల్ మాయి'దహ్, **5:101-102**)

అంటే అనవసర విషయాల గురించి ప్రశ్నించరాదు. వ్యర్థ ప్రశ్నలువేయరాదు. సులువైనపని కఠినమైనదిగా మారవచ్చు. ధర్మసమ్మతమైనది, నిషిద్ధంగా మార వచ్చు. ఆదేశం మేరకు ఆచరించండి. వారించినవాటికి దూరంగా ఉండండి. మౌనం వహించిన వాటి పట్ల మీరూ మౌనంగా ఉండండి. వాటిని చర్చనీయాంశంగా చేయకండి.

ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "నేను మీకు వదలిపెట్టినంత వరకు, మీరు నన్ను వదలిపెట్టి ఉంచండి. మీ పూర్వీకులు అధికంగా ప్రశ్నించటం, ప్రవక్తల పట్ల విభేదాలకు గురికావటం వల్లనే నాశనం అయ్యారు. అల్లాహ్(త) మీపై తప్పనిసరి విధులను విధించాడు. వాటిని వదలకండి. హద్దులు నిర్ణయించాడు. వాటిని మీరకండి. నిషిద్ధాలకు దూరంగా ఉండండి. కొన్ని విషయాల పట్ల మౌనం వహించడం జరిగింది. మతిమరుపు వల్ల కాదు." (ఇబ్నె కసీర్)

ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "అల్లాహ్ మీపై 'హజ్జ్ విధించాడు," అని అన్నారు. ఒక వ్యక్తి లేచి, 'ఓ ప్రవక్తా! 'హజ్జ్ ప్రతి సంవత్సరం తప్పనిసరిగా చేయాలా?' అని ప్రశ్నించాడు. దానికి ప్రవక్త (స) ఆగ్రహించి, "అల్లాహ్ సాక్షి! ఒకవేళ నేను అవును అంటే, ప్రతి సంవత్సరం తప్పనిసరి అయిపోతుంది. కాని మీరు దాన్ని ఆచరించలేరు, ఆచరించకపోతే అవిధేయతకు గురవుతారు. నేను చెప్పనంత వరకు మీరు అడగకండి. నేను ఆదేశించిన దాన్ని ఆచరించండి. దేని నుండైనా వారిస్తే దానికి దూరంగా ఉండండి." (ఇబ్నె కసీ'ర్)

80) వివరణ-154: కొందరు ప్రదర్శనాబుద్ధి, పేరు ప్రతిష్ఠల కోసం 'హదీసు'లను కల్పించి, ప్రవక్త (స) ప్రవచించారని, అనుచరులు చెప్పారని, తాబయీన్లు ఉల్లేఖించారని చెబుతారు. ఇటువంటి వారి పట్ల అప్రమత్తంగా ఉండండి. వారి మాటలను వినకండి. వారివద్ద కూర్చోకండి, వారిని మీ వద్ద కూర్చోబెట్టుకోకండి. ఇలా ఎందుకంటే వారు మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేయకుండా ఉండటానికి. షై'తాన్ మానవరూపంలో మిమ్మల్ని తప్పుదారి పట్టించటానికి ప్రయత్నిస్తాడు. అప్రమత్తంగా ఉండండి!

فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "لَا تُصَدِّقُوْا أَهْلَ الْكِتَابِ وَلَا تُكَذِّبُوْهُمْ. وَ قُوْلُوْا: (آمَنَّا بِاللهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا....؛٢: ١٣٦) اَلْآيَة. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

155. (16) [1/55-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: గ్రంథ ప్రజలు అంటే యూదులు తమ గ్రంథాన్ని 'ఇబ్రానీ భాషలో పఠించేవారు. ముస్లిముల ముందు దాని అనువాదం, వ్యాఖ్యానం అరబ్బీ భాషలో వివరించేవారు. అది తెలిసిన ప్రవక్త (స) తన అనుచరులకు, "మీరు ధృవీక రించకండి లేదా తిరస్కరించ కండి. మీరు కేవలం 'మేము అల్లాహ్ (త)ను, ఆయన అవత రింపజేసిన దాన్ని విశ్వసించాము' (అల్-బఖరహ్, 2:136) అని పలకండి, అని ఉపదే శించారు." [81] (బు'ఖారీ)

---

81) వివరణ-155: గ్రంథప్రజలు తమ గ్రంథంలో మార్పులు చేర్పులు చేసివేసారు. దైవాదేశాలను తొలగించి, తమకు తోచిన వాటిని చేర్చారు. దీన్ని గురించి ఖుర్ఆన్ సాక్ష్యం ఇస్తుంది.

1. "మరియు మీరు అది గ్రంథం లోనిదని భావించాలని, వాస్తవానికి వారిలో కొందరు తమ నాలుకలను త్రిప్పి గ్రంథాన్ని చదువుతారు, కాని (నిజానికి) అది గ్రంథంలోనిది కాదు; మరియు వారు: "అది అల్లాహ్ దగ్గరనుండి వచ్చింది." అని అంటారు, కాని అది (నిజానికి) అల్లాహ్ దగ్గర నుండి వచ్చింది కాదు, మరియు వారు తెలిసి కూడా అల్లాహ్‌పై అబద్ధాలు పలుకుతున్నారు." (ఆల ఇమ్రాన్, **3:78**)

2. ‘‘యూదులలో కొందరు పదాలను వాటి సందర్భాల నుండి తారుమారు చేసి అంటారు: "మేము (నీ మాటలను) విన్నాము మరియు ఉల్లంఘించాము (*సమి'అనా వ 'అ'సయ్‌నా*)." అనీ; మరియు: "విను! నీ మాట వినకబోవు గాక! (*వస్మ'అ'గైర ముస్మ'ఇన్*)." అనీ; మరియు (ఓ ము'హమ్మద్!) నీవు మా మాట విను. (*రా'ఇనా*) అనీ తమ నాలుకలను మెలి త్రిప్పి సత్యధర్మాన్ని ఎగతాళిచేసే ఉద్దేశ్యంతో అంటారు. కాని అలా కాకుండా: "విన్నాము, విధేయులమయ్యాము. (*సమి' అనా వ అ'త'అనా*)." అనీ; మరియు: "మమ్మల్ని విను మరియు మా దిక్కుచూడు / మాకు వ్యవధి నివ్వు (*వస్మ'అ వన్''జుర్‌నా*)," అనీ, అని ఉంటే వారికే మేలై ఉండేది మరియు ఉత్తమమైన పద్ధతిగా ఉండేది. కాని వారి సత్యతిరస్కార వైఖరి వల్ల

١٥٦ - [١٧] (صحيح) (٥٥/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "كَفَى بِالْمَرْءِ كِذْبًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

156. (17) [1/55-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒక వ్యక్తి అసత్యం పలకడానికి, విన్న ప్రతీ విషయం (పరిశోధించ కుండా) చెప్పటమే చాలు." [82] (ముస్లిమ్)

అల్లాహ్ వారిని శపించాడు (బహిష్కరించాడు). కావున వారిలో కొందరు మాత్రమే విశ్వసించేవారు ఉన్నారు." (అన్నిసా, **4:46**)

3. ‘‘కావున ఎవరైతే తమ చేతులారా ఒక పుస్తకాన్ని వ్రాసి – దాని వల్ల తుచ్ఛమూల్యం పొందే నిమిత్తం – "ఇది అల్లాహ తరఫు నుండి వచ్చింది." అని (ప్రజలకు) చెబుతారో, వారికి వినాశముంది. వారిచేతులు వ్రాసినందుకువారికి వినాశముంది మరియు వారు సంపాదించిన దానికి కూడా వారికి వినాశ ముంది." (అల్-బఖరహ్, **2:79**)

4. ఈ 'హదీసు'లో పేర్కొనబడిన ఆయతు: "మరియు వారంటారు: 'మీరు యూదులుగా లేదా క్రైస్తవులుగా ఉంటేనే మీకు మార్గదర్శకత్వం లభిస్తుంది!' వారితో అను: 'వాస్తవానికి, మేము(అనుసరించేది) ఇబ్రాహీమ్ మతం, ఏకదైవ సిద్ధాంతం ('హనీఫా). మరియు అతను బహుదైవారాధకుడు కాడు.' (ఓ ముస్లింలారా!) మీరు ఇలా అనండి: 'మేము అల్లాహ్ ను మరియు ఆయన మా కొరకు అవతరింపజేసిన సందేశాలను మరియు ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మా'యీల్, ఇస్'హాఖ్, య'అఖూబ్ మరియు అతని సంతతి వారికి ఇవ్వబడిన వాటినీ మరియు మూసా, 'ఈసా మరియు ఇతర ప్రవక్తలందరికీ వారి ప్రభువు తరఫునుండి ఇవ్వబడిన వాటినీ (సందేశాలను) విశ్వసిస్తాము. వారిలో ఏ ఒక్కరి పట్లా మేము భేదభావం చూపము. మేము ఆయనకు విధేయులం (ముస్లింలం) అయ్యాము. వారు కూడా మీరు విశ్వసించినట్లు విశ్వసిస్తే, వారు సన్మార్గం పొందిన వారవుతారు. ఒకవేళ వారు తిరిగిపోతే, విరోధం వహించిన వారవుతారు. (వారి నుండి రక్షించటానికి) మీకు అల్లాహ్ చాలు. ఆయనసే సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు." (అల్ బఖరహ్, **2:135-137**)

82) వివరణ-156: అంటే అతనికి అసత్యం పలికే అలవాటు లేదు. కాని విన్న ప్రతి విషయం సత్యమా,

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒకవేళ ఎవరైనా ఎవరినైనా రుజుమార్గం వైపుకు పిలిస్తే, పిలుపును స్వీకరించిన వానికి సమానంగా అతనికి పుణ్యం లభిస్తుంది. వారి పుణ్యంలో ఎటువంటి తగ్గుదల ఉండదు. అంటే పిలిచేవానికి, పిలుపు విన్న వానికి సమానంగా పుణ్యం లభిస్తుంది. అదేవిధంగా ఎవరైనా చెడు వైపుకు పిలిస్తే, పిలిచే వానికి, పిలుపు విన్నవానికి సమానంగా పాపం చుట్టు కుంటుంది. వారి పాపంలో ఎటువంటి తగ్గుదలఉండదు." (ముస్లిమ్)

١٥٩ - [٢٠] (صحيح) (٥٦/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رضي الله عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيْبًا، وَسَيَعُوْدُ كَمَا بَدَأَ فَطُوْبَى لِلْغُرَبَاءِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ

159. (20) [1/56-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఇస్లామ్ పేదరికం ద్వారానే ప్రారంభం అయ్యింది. పేదరికం ద్వారానే అంతమవుతుంది. కనుక పేదవారికి శుభమవు గాక!"[83] (ముస్లిమ్)

١٦٠ - [٢١] (متفق عليه) (٥٦/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنَّ الْإِيْمَانَ لَيَأْرِزُ إِلَى الْمَدِيْنَةِ كَمَا تَأْرِزُ الْحَيَّةُ إِلَى جُحْرِهَا". متفق عليه.

و سنذكر حديث أبي هريرة: "ذَرُونِي مَا تَرَكْتُم" في كِتَابِ المَنَاسِك، و حديثي معاوية و جابر: "لا يزال من أمتي" و (الآخر): "لا يزال طائفة من أمتي" في باب: ثواب هذه الأمة، إن شاء الله.

160. (21) [1/56-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "విశ్వాసం ముడుచుకొని మళ్ళీ మదీనహ్ వైపునకే

١٥٧ - [١٨] (صحيح) (٥٥/١)

وعَنْ عبد الله بْنِ مَسْعُوْدٍ، قَالَ: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "مَا مِنْ نَبِيٍّ بَعَثَهُ اللهُ فِيْ أُمَّتِه قَبْلِيْ إِلَّا كَانَ لَهُ مِنْ أُمَّتِهِ حَوَارِيُّوْنَ وَأَصْحَابُ يَأْخُذُوْنَ بسُنَّتِه، وَيَقْتَدُوْنَ بِأَمْرِهِ ، ثُمَّ إِنَّهَا تَخْلُفُ مِنْ بَعدِهِمْ خُلُوْفٌ يَقُوْلُوْنَ مَا لَا يَفْعَلُوْنَ، وَيَفْعَلُوْنَ مَا لَا يُؤمَرُوْنَ، فَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِيَدِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِلِسَانِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَمَنْ جَاهَدَهُمْ بِقَلْبِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَيْس وَرَاءَ ذَٰلِكَ مِنَ الْإِيْمَانِ حَبَّةُ خَرْدَلٍ". رَوَاهُ مُسْلِم .

157. (18) [1/55-దృఢం]

ఇబ్నె మస్'ఊద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా కంటే ముందు ప్రవక్తలకు ఏజాతిలోనూ సహాయ సహకారాలు అందించేవారు, ప్రవక్తలను వారు అనుస రించేవారు, విధేయత చూపేవారు. అంటే ప్రతిజాతి లోనూ ప్రవక్తలకు సహాయ సహకారాలు అందించే వారు, విధేయత చూపేవారు ఉండే వారు. కాని ఆ తరువాత కొంత మంది చరిత్రహీనులు జన్మించారు. వారు తాము చెప్పింది చేయరు. ఆదేశించబడని దాన్ని చేసేవారు. ఇటువంటి వారితో తన చేతి ద్వారా పోరాడిన వాడు పరిపూర్ణ విశ్వాసి. అంటే వారి చెడుగులను వారించటానికి తన చేతితో ప్రయత్నించే వారు పరిపూర్ణ విశ్వాసి. వారితో తన నోటి ద్వారా పోరాడిన వాడు పరిపూర్ణ విశ్వాసి. ఇంకా వారి చెడులను మనసులో చెడుగా భావించే వాడు పరిపూర్ణ విశ్వాసి. ఆ తరువాత ఒక్క రవ్వ కూడా విశ్వాసం లేదు. అంటే వారి చెడుగులను చెడుగా భావించని వారు విశ్వాసులు కారు." (ముస్లిమ్)

١٥٨ - [١٩] (صحيح) (٥٦/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ، قَالَ رَسُوْلَ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُوْرِ مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَٰلِكَ مِنْ أُجُوْرِهِمْ شَيْئًا. وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ، كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلَ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَٰلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ .

158. (19) [1/56-దృఢం]

అసత్యమా అని ఆలోచించకుండా చెబుతూ ఉంటాడు. అది సత్యమైతే సరే, కాని అది అసత్యం అయితే, అసత్యం వినిపించేవాడు కూడా అసత్యవాదిగానే పరిగణించబడతాడు.

83) వివరణ-159: అంటే ఇస్లామ్ ప్రారంభంలో ముస్లిములు నిరుపేదలుగా ఉండేవారు. చివరికాలంలో కూడా ఇస్లామ్‌ను అనుసరించేవారు పేద ప్రజలే ఉంటారు. అందువల్ల వీరే గొప్ప శుభవార్తకు తగినవారు. ప్రారంభంలో ఇస్లామ్ కొరకు పాటు పడింది ఈ పేద ప్రజలే, చివరి కాలంలో ఇస్లామ్ ప్రకారం జీవించేవారు కూడా ఈ పేదప్రజలే.

తిరిగి వచ్చేస్తుంది, ఏవిధంగా పాము తిరిగి తన పుట్టలోనికి ప్రవేశిస్తుందో." [84] (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

రెండవ విభాగం اَلْفَصْلُ الثَّانِيُ

١٦١ - [٢٢] (ضعيف) (٥٦/١)

عَنْ رَبِيعَةَ الْجُرَشِي، قَالَ: أتى النبي صلى الله عليه وسلم، فَقِيلَ لَهُ لِتَنَمْ عَيْنُكَ، وَلْتَسْمَعْ أُذُنُكَ، وَلْيَعْقِلْ قَلْبُكَ، قَالَ: "فَنَامَتْ عيني، وَسَمِعَتْ أُذُنَايَ، وَعَقَلَ قَلْبِيْ". قَالَ: "فَقِيلَ لِي: سَيِّدٌ بَنَى دارًا، فَصنَعَ فِيها مَأدُبَةً وَّأَرْسَلَ دَاعِيًا، فَمَنْ أَجَابَ الدَّاعِي، دَخَلَ الدَّارَ، وَأَكَلَ مِنَ الْمَأدُبَةِ، وَرَضِيَ عَنْهُ السَّيِّدُ، وَمَنْ لَّمْ يُجِبِ الدَّاعِيْ، لَمْ يُدْخلِ الدَّارَ، وَلَمْ يَأكُلْ مِنَ الْمَأْدُبَةِ، وَسَخَطَ عَلَيْهِ السَّيِّدُ". قَالَ: "فَاللهُ السَّيِّدُ، وَمُحَمَّدٌ الدَّاعِيْ، وَالدَّارُ الْإِسْلَامُ، وَالْمَأْدُبَةُ الْجَنَّةُ". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

161. (22) [1/56-బలహీనం]

రబీ'అహ్ జురషి(ర) కథనం: కలలో ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక దైవదూత వచ్చాడు. వచ్చి, 'మీ కళ్ళు పడు కున్నాయి, మీ చెవులు నిద్రపోతున్నాయి, మీ హృదయం అర్థం చేసు కుంటుంది,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నా కళ్ళు పడుకున్నాయి. నా చెవులు విన్నాయి, నా హృదయం గుర్తుంచింది,' అని అన్నారు. అనంతరం దైవదూతలు నా ఉదాహరణ ఇలా పేర్కొన్నారు. "ఒక నాయకుడు ఒక ఇల్లు నిర్మించాడు. అందులో విందు ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ తరువాత ప్రజలను పిలవమని ఒక వ్యక్తిని పంపాడు. అతని పిలుపును స్వీకరించినవారు ఆ ఇంటిలో ప్రవే శిస్తారు. ఇంకా విందు భోజనాలు కూడా ఆరగిస్తారు. అతని యజమాని కూడా సంతోషిస్తాడు. మరి ఆ వ్యక్తి పిలుపును తిరస్క రించిన వారు ఆ ఇంటిలోనూ ప్రవేశించరు. విందూ ఆరగించరు. యజమాని కూడా సంతోషించడు. ఈ ఉదాహరణలో నాయకుడు అంటే అల్లాహ్, పిలిచేవాడు అంటే ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స). ఇల్లు అంటే ఇస్లామ్. ఆహార పదార్థాలు అంటే స్వర్గం," [85] అని అర్థం. (దార్మీ)

١٦٢ - [٢٣] (صحيح) (٥٧/١)

وَعَنْ أَبِيْ رَافِعٍ رضى الله عنه، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صَلى الله عليه وسلم: "لَا أُلْفِيَنَّ أَحَدَكُمْ مُتَّكِئًا عَلَى أَرِيْكَتِهِ، يَأْتِيْهِ الأمر من أَمْرِي مِمَّا أُمِرْتُ بِهِ أَوْ نُهِيْتُ عَنْهُ، فَيَقُوْلُ: لَا أَدْرِيْ، مَا وَجَدْنَا فِيْ كِتَابِ اللهِ اتَّبَعْنَاهُ". رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَأَبُوْ دَاوُدَ، وَالتِّرْمِذِيُّ، وَابْنُ مَاجَه، وَالْبَيْهَقِيُّ فِيْ "دَلَائِلِ النُّبُوَّةِ". وَقَالَ الترمذي حسن صحيح .

162. (23) [1/57-దృఢం]

అబూ రాఫె'అ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలో ఎవ్వరూ తమ ఆసనాలపై దిండ్లకు ఆనుకొని కూర్చొని ఉండి, నా ఆదేశాల్లో చేయమన్నవి లేదా వాటికి దూరంగా ఉండ మన్నవి అతని వద్దకు చేరి నప్పటికీ వాటిని విని, 'నాకేమీ తెలియదు, ఖుర్ఆన్‌లో ఉన్నవాటినే మేము ఆచరిస్తాం,' అని అనే స్థితిలో కనబడకూడదు." [86] (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్, తిర్మిజి' / ప్రామాణికం, దృఢం; ఇబ్నె మాజహ్, బైహఖీ)

١٦٣ - [٢٤] (صحيح) (٥٧/١)

وَعَنْ الْمِقْدَامِ بْنِ مَعْدِيْ كَرِبَ، قَالَ: قال رَسُوْلِ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "أَلَا إِنِّي أُوْتِيْتُ الْقُرْآنَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ، أَلَا يُوْشِكُ رَجُلٌ شَبْعَانُ عَلَى أَرِيْكَتِهِ يَقُوْلُ: عَلَيْكُمْ بِهٰذَا الْقُرْآنِ، فَمَا وَجَدْتُمْ فِيْهِ مِنْ حَلَالٍ فَأَحِلُّوْهُ، وَمَا وَجَدْتُّمْ فِيْهِ مِنْ حَرَامٍ فَحَرِّمُوْهُ، وَإِنَّ مَا حَرَّمَ رَسُوْلُ اللهِ كَمَا حَرَّمَ اللهُ؛ أَلَا لَا يَحِلُّ لَكُمْ الْحِمَارُ الْأَهْلِيُّ، وَلَا كُلُّ ذِيْ نَابٍ مِّنَ السَّبَاعِ، وَلَا لُقَطَةُ مُعَاهِدٍ إِلَّا أَنْ يَّسْتَغْنِيْ عَنْهَا

84) వివరణ160: అంటే చివరి కాలంలో కష్టాలు, ఆపదలు అధికమవుతాయి. ముస్లిములు ఆ కష్టాలను, ఆపదలను భరించలేక మదీనహ్ కు వస్తారు. ఎందు కంటే ఇక్కడ శాంతి భద్రతలు ఉంటాయి. అంటే పాము తన పుట్టలోకి వచ్చినట్టు, ముస్లిములందరూ తిరిగి మదీనహ్ చేరుకుంటారు.

85) వివరణ-161: కళ్ళు నిద్రపోవటం అంటే, కళ్ళు చెవులు హృదయంతో శ్రద్ధగా వినండి అని అర్థం. ప్రవక్త (స)అలాగే చేశారు. ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖనకర్త ప్రఖ్యాత అనుచరులు రబీ'అహ్ జురషీ (ర).

86) వివరణ-162: ఇది ప్రవక్త (స) భవిష్యవాణి. అంటే భవిష్యత్తులో కొందరు భోగవిలాసాలకు బానిసలై గర్వాహం కారాలతో తమ ఖరీదైన కుర్చీలలో కూర్చొని నా 'హదీసు'లను తిరస్కరిస్తారు. ఖుర్ఆన్‌ను అనుస రిస్తున్నామని వాదిస్తారు. వాస్తవం ఏమిటంటే ఖుర్ఆన్ ఏవిధంగా ఆచరణ యోగ్య మైనదో, 'హదీసు' కూడా ఆచరణయోగ్యమైనదే. అసలు ఇస్లామ్ అంటే ఈ రెంటి ప్రకారం ఆచరించటమే. ఈ రెండు విషయాలు ప్రవక్త (స)కు ఇవ్వబడ్డాయి. ఇందులో స్పష్టంగా తెలియ పర్చటం జరిగింది.

صَاحِبُهَا، وَمَنْ نَزَلَ بِقَوْمٍ، فَعَلَيْهِمْ أَنْ يَقْرُوُهُ، فَإِنْ لَّمْ يَقْرُوْهُ، فَلَهُ أَنْ يُعْقِبَهُمْ بِمِثْلِ قِرَاهُ". رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ، وَرَوَى الدَّارَمِيُّ نَحْوَهُ، وَكَذَا ابْنُ مَاجَهُ إِلَى قَوْلِهِ: "كَمَا حَرَّمَ اللهُ".

163. (24) [1/57-దృఢం]

మిఖ్‌దామ్ బిన్ మ'అదీ కరబ్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "జాగ్రత్తగా వినండి! నాకు ఖుర్ఆన్ మరియు దానివంటి మరో వస్తువు ప్రసాదించబడ్డాయి. ఆ 'హదీసు' ఏమిటంటే, 'గుర్తుంచుకోండి! త్వరలో కడుపునిండి ఉన్న ఒక వ్యక్తి దిండ్లపై చేరబడి, కేవలం ఖుర్ఆన్‌ను అనుస రించండి. ఇందులో ఉన్న ధర్మసమ్మతమైన విషయాల్ని ధర్మ సమ్మతంగా, ఇందులో ఉన్న నిషిద్ధాలను నిషిద్ధాలుగా భావించండి అని ప్రగల్భాలు పలుకుతాడు. వాస్తవం ఏమి టంటే, ప్రవక్త (స) నిషేధించింది, అల్లాహ్(త) నిషేధించి నటువంటిదే. గుర్తుంచుకోండి! మీకోసం పెంపుడు గాడిదలు నిషేధించబడ్డాయి, ఇంకా దాడిచేసి చీల్చుకుతినే జంతువులు నిషేధించబడ్డాయి. (అంటే క్రూర జంతువులు). ఇంకా మీతో ఒప్పందం ఉన్న వ్యక్తి పడిపోయిన వస్తువులు మీకు ధర్మసమ్మతం కావు, అయితే అతనికి అవసరం లేనివి తీసు కోవచ్చు. ఒకవేళ ఎవరైనా అతిథిగా వస్తే, అతనికి తప్పకుండా ఆతిథ్యం ఇవ్వాలి. ఒకవేళ ఆతిథ్యం ఇవ్వకపోతే, అతిథి తన ఆతిథ్యపు ఖర్చులు వసూలు చేసుకోవచ్చు." [87] (అబూ దావూద్, దార్మి, ఇబ్నె మాజహ్,)

١٦٤ - [٢٥] (ضعيف) (٥٨/١)

وَعَنِ الْعِرْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ، قَالَ: قَامَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم فَقَالَ: "أَيَحْسَبُ أَحَدُكُمْ مُتَّكِأً عَلَى أَرِيكَتِهِ يَظُنُّ أَنَّ اللهَ لَمْ يُحَرِّمْ شَيْئًا إِلَّا مَا فِيْ هَذَا الْقُرْآنِ؟ أَلَا وَإِنِّي وَاللهِ قَدْ أَمَرْتُ وَوَعَظْتُ وَنَهَيْتُ عَنْ أَشْيَاءَ إِنَّهَا لَمِثْلُ الْقُرْآنِ أَوْ أَكْثَرُ، وَإِنَّ اللهَ لَمْ يَحِلَّ لَكُمْ أَنْ تَدْخُلُوْا بُيُوْتَ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا بِإِذْنٍ، وَلَا ضَرْبَ نِسَائِهِمْ، وَلَا أَكْلَ ثِمَارِهِمْ إِذَا أَعْطَوْكُمْ الَّذِيْ عَلَيْهِمْ". رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَفِيْ إِسْنَادِهِ: أَشْعَثُ بْنُ شُعْبَةَ الْمِصِّيْصِيُّ، قَدْ تُكُلِّمَ فِيْهِ.

164. (25) [1/58-బలహీనం]

'ఇర్‌బా'ద్ బిన్ సారియహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒకరోజు 'ఖు'త్బా ఇవ్వటానికి నిలబడ్డారు. ఖుత్బా ఇస్తూ, "మీలో ఎవరైనా తన ఆసనంపై దిండ్లకు చేరబడి, అల్లాహ్(త) కేవలం ఖుర్ఆన్‌లో ఉన్నవాటినే నిషేధించాడని భావిస్తున్నారా? గుర్తుంచుకోండి, అల్లాహ్ సాక్షి, నిస్సందే హంగా నేను మీకు వీటిని గురించే ఆదేశించాను,ఇంకా వీటిని గురించే భోధించాను. ఇంకా అనేక విషయాలనుండి కూడా వారించి ఉన్నాను. అవి ఖుర్ఆన్ వంటివి, ఇంకా అంతకంటే ముఖ్యమైనవి. ఇంకా అల్లాహ్(త) మీకు అనుమతి లేకుండా గ్రంథప్రజల ఇళ్ళల్లోకి ప్రవేశించే అనుమతి ఇవ్వలేదు, ఇంకా మీకు వారి స్త్రీలను కొట్టే అనుమతి ఇవ్వలేదు, ఇంకా వారి తోటల పంటలను మీ కోసం ధర్మసమ్మతం చేయలేదు. ఇది వారిపై ఉన్న మీ హక్కులను నెరవేరుస్తూ ఉన్నప్పుడు'' అని అన్నారు.[88] (అబూ దావూద్)

١٦٥ - [٢٦] (صحيح) (٥٨/١)

وَعَنْهُ، قَالَ: صَلَّى بِنَا رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم ذَاتَ يَوْمٍ، ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ فَوَعَظَنَا مَوْعِظَةً بَلِيْغَةً، ذَرِفَتْ مِنْهَا الْعُيُوْنُ، وَوَجِلَتْ مِنْهَا الْقُلُوْبُ. فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُوْلَ اللهِ! كَأَنَّ هَذِهِ مَوْعِظَةُ مُوَدِّعٍ فَأَوْصِنَا، فَقَالَ: "أُوْصِيكُمْ بتَقْوَى اللهِ، وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ، وَإِنْ كَانَ عَبْدًا حَبَشِيًّا، فَإِنَّهُ مَنْ يَّعِشْ مِنْكُمْ بعدي فسيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيْرًا؛ فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِيْ وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِيْنَ الْمَهْدِيِّيْنَ، تَمَسَّكُوْا بِهَا وَعَضُّوْا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتُ الْأُمُوْرِ؛ فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ".

---

87) వివరణ-163: ప్రవక్త (స) భవిష్యవాణి నూటికి నూరు శాతం నిజమయింది. ప్రస్తుత కాలంలో కూడా 'హదీసు' తిరస్కారులు ఉన్నారు. అల్లాహ్(త) మనందరినీ వారి నుండి రక్షించుగాక! ఖుర్ఆన్ మరియు 'హదీసు'లు రెండూ అల్లాహ్(త) తరఫు నుండి అవతరించినవే. రెంటినీ తప్పనిసరిగా ఆచరించాలి. 'హదీసు'ను తిరస్కరిస్తే ఖుర్ఆన్‌ను తిరస్కరించి నట్టు అవుతుంది. చాలా విషయాలు ఖుర్ఆన్‌లో వివరంగా లేవు. వాటి వివరాలు 'హదీసు'లలో ఉన్నాయి. పెంపుడు గాడిదలు, క్రూర జంతువుల నిషిద్ధం గురించి 'హదీసు'లో ఉంది. ఖుర్ఆన్‌లో వాటి గురించి వివరంగా లేదు, అదేవిధంగా ఒప్పందం ప్రకారం తమ ప్రాంతంలో ఉన్న వారి గురించి ఖుర్ఆన్‌లో లేదు. 'హదీసు'లో దీన్ని గురించి వారించబడింది. ఆతిథ్యం కూడా చాలా అవసరమే. ఒకవేళ ఆతిథ్య హక్కును చెల్లించకపోతే, అతిథి తన హక్కును అడిగి పొందవచ్చు.

88) ఇర్‌బా'ద్, 'సుఫ్ఫహ్ విద్యార్థుల్లో ఒకరు. సిరియా దేశంలో నివసించసాగారు. అక్కడే 75 హిజ్రీ శకంలో మరణించారు.

رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَأَبُوْ دَاوُدَ، وَالتِّرْمِذِيُّ وَابْنُ مَاجَهُ إِلَّا أَنَّهُمَا لَمْ يَذْكُرَا الصَّلَاةَ

165. (26) [1/58-దృఢం]

'ఇర్‌బా'ద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఒకరోజు మాకు నమా'జు చదివించారు. అనంతరం మా వైపు తిరిగి ప్రసంగిస్తూ, ప్రభావపూరితమైన విషయాలు బోధించారు. ఫలితంగా మా కళ్ళ వెంబడి అశ్రువులు రాలసాగాయి. మా హృదయాలు కంపించాయి. మాలోని ఒక వ్యక్తి ఓ ప్రవక్తా! 'ఇది చివరి హితబోధలా ఉంది, అందువల్ల ఇంకా ఏమైనా ఉంటే బోధించండి,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స) 'అల్లాహ్(త) కు భయపడుతూ ఉండండి, మీ నాయకునికి విధేయులై ఉండండి. ఒకవేళ మీపై నల్లజాతికి చెందిన వ్యక్తి నాయకుడైనా సరే. మీలో నా తరువాత సజీవంగా ఉన్న వ్యక్తి, అనేక విభేదాలను చూస్తాడు. అటువంటప్పుడు నా సాంప్ర దాయాన్ని, నా ఖలీఫాల సాంప్రదాయాన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉండండి. దాన్ని దృఢంగా పట్టుకొని ఉండండి. ఇంకా క్రొత్త విషయాలకు దూరంగా ఉండండి. ఎందుకంటే ప్రతి కల్పితం బిద్'అత్ అవుతుంది, ప్రతి బిద్'అత్ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తుంది'' అని అన్నారు. (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్, తిర్మిజి', ఇబ్నె మాజహ్)

١٦٦ - [٢٧] (حسن) (٥٨/١)

وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُوْدٍ، قَالَ: خَطَّ لَنَا رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم خَطًّا، ثُمَّ قَالَ: "هَذَا سَبِيْلُ اللهِ"، ثُمَّ خَطَّ خُطُوْطًا عَنْ يَمِيْنِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ، وَقَالَ: "هَذِهِ سُبُلٌ، عَلَى كُلِّ سَبِيْلٍ مِّنْهَا شَيْطَانٌ يَدْعُوْ إِلَيْهِ"، و قَرَأَ: (وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا، فَاتَّبِعُوْهُ؛ ٦: ١٥٣) الآية". رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَالنَّسَائِيُّ، وَالدَّارِمِيُّ .

166. (27) [1/58-ప్రామాణికం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఊద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మాకు రుజుమార్గం, వక్రమార్గం విశదపరచటానికి మా ముందు ఒక గీతగీసి, 'ఇది రుజుమార్గం, దైవమార్గం,' అన్నారు. ఆ తరువాత ఆ గీత ఇరుప్రక్కల గీతలు గీసి, 'ఇవి వక్ర మార్గాలు, వీటిపై షై'తాన్ కూర్చొని ఉన్నాడు. ప్రజలను తన వైపు పిలుస్తున్నాడు.' ఆ తరువాత దీన్ని సమర్థిస్తూ ఈ ఆయతును పఠించారు. అల్లాహ్ ఆదేశం: ''ఇదే నా రుజుమార్గం. దీన్నే అనుసరించండి, వక్రమార్గాలను అనుసరించకండి. లేకుంటే రుజు మార్గానికి దూరం అవుతారు.''[89] (అల్ అన్ ఆమ్, 6:153), (అ'హ్మద్, నసాయి, దార్మీ)

١٦٧ - [٢٨] (سنده ضعيف) (٥٩/١)

وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُوْنَ هَوَاهُ تَبَعًا لِّمَا جِئْتُ بِهِ". رَوَاهُ فِيْ "شَرْحِ السُّنَّةِ".

وَقَالَ النَّوَوِيُّ فِيْ "أَرْبَعِيْنِهِ": هَذَا حَدِيْثٌ صَحِيْحٌ ، رَوَيْنَاهُ فِيْ "كِتَابِ الْحُجَّةِ". بِإِسْنَادٍ صَحِيْحٍ .

167. (28) [1/59-బలహీన ఆధారం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీలోని ఎవరూ, తన మనోకాంక్షలు, కోరికలు నేను తెచ్చిన షరీఅత్‌కు అనుగుణంగా ఉండనంత వరకు అతను ముస్లిమ్ కాలేరు.''(షర్ హుస్సున్నహ్, నవవీ- అర్‌బయీన్/దృఢం)

١٦٨ - [٢٩] (ضعيف) (٥٩/١)

وَعَنْ بِلَالِ بْنِ الْحَارِثِ الْمُزَنِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَنْ أَحْيَا سُنَّةً مِنْ سُنَّتِيْ قَدْ أُمِيْتَتْ بَعْدِيْ، فَإِنَّ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلَ أُجُوْرِ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أُجُوْرِهِمْ شَيْئًا؛ وَمَنِ ابْتَدَعَ بِدْعَةً ضَلَالَةً لَا يَرْضَاهَا اللهُ وَرَسُوْلُهُ، كَانَ عَلَيْهِ (مِنَ الْإِثْمِ) مِثْلُ آثَامِ مَنْ عَمِلَ بِهَا لَا يُنْقَصُ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْئًا". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

168. (29) [1/59-బలహీనం]

బిలాల్ బిన్ 'హారిస్' అల్ ము'జనీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, ''నా తరువాత వదలివేయబడిన నా సాంప్రదాయాన్ని మళ్ళీ ప్రారంభించిన వారికి, దాన్ని ఆచరించిన వారికి సమానంగా పుణ్యం లభిస్తుంది. ఇంకా ఆచరించిన వారి పుణ్యం ఏమాత్రం తగ్గించ బడదు. అదే విధంగా ఎవరైనా అల్లాహ్(త), ఆయన ప్రవక్త (స) అసహ్యించుకున్న మార్గభ్రష్టత్వపు ఆచరణ

89) ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసిందేమిటంటే, రుజుమార్గం ఒక్కటే. దీన్ని 'సిరా'తె ముస్తఖీమ్ అంటారు. ప్రతి నమా'జులో దీన్ని గురించి మనం ప్రార్థిస్తాం. 'అల్లాహ్ మనకు రుజుమార్గం ప్రసా దించుగాక! దానిపై నడిచే భాగ్యం ప్రసాదించుగాక!' ఆమీన్.

ఎవరైనా ప్రారంభిస్తే, దాన్ని ఆచరించిన వారికి సమానంగా అతనికీ పాపం చుట్టుకుంటుంది, అయితే ఆచరించిన వారి పాపం ఏ మాత్రం తగ్గదు.' (తిర్మిజి')

١٦٩ - [٣٠] (ضعيف) (٥٩/١)

وَ رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهُ عَنْ كَثِيْرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو، عَنْ أَبِيْهِ، عَنْ جَدِّهِ .

169. (30) [1/59-బలహీనం]

అదేవిధంగా ఇబ్నె మాజహ్, కసీ'ర్ బిన్ 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ ద్వారా మరియు అమ్ర్ తన తండ్రి ద్వారా, అతడు తన తండ్రి ద్వారా ఉల్లేఖించారు.

١٧٠ - [٣١] (سنده ضعيف) (٦٠/١)

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنَّ الدِّيْنَ لَيَأْرِزُ إِلَى الْحِجَازِ كَمَا تَأْرِزُ الْحَيَّةُ إِلَى جُحْرِهَا، وَلَيَعْقِلَنَّ الدِّيْنُ مِنَ الْحِجَازِ مَعْقِلَ الْأُرْوِيَّةِ مِنْ رَّأْسِ الْجَبَلِ. إِنَّ الدِّيْنَ بَدَأَ غَرِيْبًا وَسَيَعُوْدُ كَمَا بَدَأَ، فَطُوْبَى لِلْغُرَبَاءِ، وَهُمُ الَّذِيْنَ يُصْلِحُوْنَ مَا أَفْسَدَ النَّاسُ مِنْ بَعْدِيْ مِنْ سُنَّتِيْ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

170. (31) [1/60-బలహీన ఆధారం]

'అమ్ర్ బిన్ 'ఔఫ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఇస్లామ్ ధర్మం తిరిగి హిజా'జ్‌కు చేరుకుంటుంది, పాము తిరిగి తన పుట్టలోనికి చేరుకున్నట్టు. ఇస్లామ్ ధర్మం హిజా'జ్‌లోనే స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకుంటుంది. మేకలు కొండపై భాగంలో నివాసం ఏర్పరచుకున్నట్టు. ఇస్లామ్ ధర్మం పేదరికం ద్వారానే ప్రారంభమయింది. ప్రారంభమయినట్టే ముగు స్తుంది. కనుక ప్రజలు వదలి వేసిన నా సంప్రదాయాలను మళ్ళీ పునఃప్రారం భించిన పేదవారికి ఇందులో శుభవార్త ఉంది." (తిర్మిజి')

١٧١ - [٣٢] (ضعيف) (٦١/١)

وَعَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "لَيَأْتِيَنَّ عَلَى أُمَّتِيْ كَمَا أَتَى عَلَى بَنِيْ إِسْرَائِيْلَ حَذْوَ النَّعْلِ بِالنَّعْلِ، حَتَّى إِنْ كَانَ مِنْهُمْ مَنْ أَتَى أُمَّهُ عَلَانِيَةً، لَكَانَ فِيْ أُمَّتِيْ مَنْ يَصْنَعُ ذَلِكَ. وَإِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ تَفَرَّقَتْ ثِنْتَيْنِ وَسَبْعِينَ مِلَّةً، وَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَّسَبْعِيْنَ مِلَّةً، كُلُّهُمْ فِيْ النَّارِ إِلَّا مِلَّةً وَاحِدَةً ". قَالُوْا: مَنْ هِيَ يَا رَسُوْلَ اللهِ؟ قَالَ: "مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

171. (32) [1/61-బలహీనం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్ర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), "నా అనుచర సమాజంపై ఒక కాలం రాబోతుంది, ఇస్రాయీల్‌పై వచ్చినట్టు, రెండు చెప్పులు సమానంగా ఉన్నట్టు. అంటే బనీ ఇస్రాయీ'ల్‌పై ఒక కాలం వచ్చినట్టే, నా అనుచర సమాజంపై కూడా వస్తుంది. చివరికి బనీ ఇస్రాయీ'ల్‌లోని బుద్ధిహీనులు తమ తల్లితో సంభోగం చేసినట్లే, నా అనుచర సమాజంలో కూడా ఇటువంటి వారు జన్మిస్తారు. అలాగే చేస్తారు. బనీ ఇస్రాయీ'ల్‌లో 72 వర్గాలు ఉండేవి, నా అనుచర సమాజం 73 వర్గాలుగా చీలిపోతుంది. వారిలో ఒక్కవర్గం వారే స్వర్గంలోకి ప్రవేశిస్తారు." అని అన్నారు. దానికి అనుచరులు, 'అది ఎటువంటి వర్గం?' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స) "నేనూ, నా అనుచరులు నడచిన మార్గాన్ని అనుసరించేవారు," అని అన్నారు. (తిర్మిజి')

١٧٢ - [٣٣] (صحيح) (٦١/١)

وَفِي رِوَايَةِ أَحْمَدَ، وَأَبِيْ دَاوُدَ، عَنْ مَعَاوِيَةَ: "ثِنْتَانِ وَسَبعُوْنَ فِي النَّارِ، وَوَاحِدَةٌ فِيْ الْجَنَّةِ، وَهِيَ الْجَمَاعَةُ، وَإِنَّهُ سَيَخْرُجُ فِيْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ تَتَجَارَى بِهِمْ تِلْكَ الْأَهْوَاءُ كَمَا يَتَجَارَى الْكَلْبُ بِصَاحِبِهِ، لَا يَبْقَى مِنْهُ عِرْقٌ وَلَا مَفْصِلٌ إِلَّا دَخَلَهُ".

172. (33) [1/61-దృఢం]

ఈ 'హదీసు'ను అ'హ్మద్, అబూ దావూద్‌లు ము'ఆవియహ్ (ర) ద్వారా ఉల్లేఖించారు. అందులో పదాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి, "72 వర్గాలు నరకంలోకి పోతాయి. ఒక వర్గం స్వర్గంలోకి ప్రవేశిస్తుంది. ఆ స్వర్గ బృందంలో, నా బృందం. భవిష్యత్తులో నా అనుచర సమాజంలో ఎటువంటి వారు జన్మిస్తారంటే, వారిలో మనోకాంక్షలు ఎంత అధికంగా ఉంటాయంటే, పిచ్చికుక్క తన యజమానిని వదలదు, కాటు వేస్తుంది. అదీ చస్తుంది. అంటే ఇద్దరూ చస్తారు." [90]

---

90) వివరణ-172: ఈ 'హదీసు'లో ముస్లిమ్ సమాజం అంటే బలహీన విశ్వాస ముస్లిములు. వీరు ముస్లిములుగా పరిగణించ బడతారు , కాని అవిశ్వాసం, పాపకార్యాలవల్ల శిక్షార్హులౌతారు. ఒకవేళ విశ్వాసం మిగిలి ఉంటే, క్షమాపణకు అర్హులౌతారు. ఒకవేళ విశ్వాసం లేకపోతే శాశ్వతంగా నరక శిక్షల్లో పడి ఉంటారు. హజ్వున్ అంటే సమానమైన కొలతతో కత్తిరించటం. అంటే ఒక చెప్పు మరొక చెప్పుకు సమానంగా కత్తిరించటం. అంటే బనీ ఇస్రాయీ'ల్ కు సరిసమానంగా ఉంటారు. విషయాలన్నిటిలో వారిని అనుసరిస్తారు. ఒక 'హదీసు'లో ఇలా ప్రవచించడం

జరిగింది, "మీరు మీకంటే ముందు గల యూదులు మరియు క్రైస్తవులను అనుస రిస్తారు," ఒక చెప్పు మరొక చెప్పుకు సమానంగా కత్తిరించి నట్టు. "తల్లి అంటే సవతి తల్లి. ఎందుకంటే కన్నతల్లితో అవిశ్వాసి కూడా ఇటువంటి చర్యకు సాహసించడు. తతజారా అంటే ప్రవేశించటం, వ్యాపించటం అని అర్థం. అంటే మనో కాంక్షలు, మనోవాంఛలు వారిలో పిచ్చికుక్క వ్యాధి, పిచ్చి కుక్క కాటుకు గురైన వ్యక్తిలో ప్రవేశించినట్టు ప్రవేశిస్తుంది. ఇంకా దాని విషమంతా శరీరంలో ప్రవేశిస్తుంది. కల్బ్ ఎటు వంటి వ్యాధి అంటే, ఇది పిచ్చికుక్కకుసోకుతుంది. ఆ కుక్క ఎవరిని కరిస్తే, వారికి ఆవ్యాధి సోకుతుంది. ఇంకా దాని విషమంతా అతని శరీరంలో వ్యాపిస్తుంది. అంటే మనోకాంక్షలు, మనో వాంఛలకు గురయి మీరూ నాశనం అవుతారు. ఇతరులనూ నాశనం చేస్తారు. మనస్సు ఎంత ప్రమాదకరమైనదంటే, దైవసహాయం లేనిదే అది అధీనంలో ఉండదు. ఒక కుక్క, ఒక పంది మనస్సు వెంటపడి ఉన్నాయి. అటు కుక్క అతన్ని కలహాలకు, పోట్లాటలకు ఇతరులకు హాని చేకూర్చ డానికి ప్రోత్సహిస్తుంది. ఇటు పంది సాధ్యమైనంత వరకు తినూ త్రాగు, స్త్రీలతో సంభోగంచేయి, ప్రాపంచిక రుచులంటే ఇవే అని ప్రోత్సహిస్తుంది. ఈ కుక్క మరియు పంది చక్రవర్తి అయిన బుద్ధిని ఒక మూల కూర్చో బెడతాయి. అతనిపై అధికారాన్నంతా చేజిక్కించుకుంటాయి. బుద్ధి వాటికి భయపడి మౌనంగా ఉండిపోతుంది. ఒకవేళ దైవ సహాయం లేకుంటే ఆ కుక్కల పందుల అధీనంలోనే పడి ఉంటాడు. (*లా హౌల వలా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహ్.*)

ఈ'హదీసు'ను వివిధ పదాల ద్వారా వివిధ ప్రమాణాలతో ఉల్లేఖించడం జరిగింది. దీని అర్థం ఇదే అయి ఉండవచ్చు లేదా పండితులు 'అబ్దుల్ ఖాదర్ జీలానీ, ఇబ్ను జౌ'జీ గ్రహించినట్టు ఉండవచ్చు. ఇబ్ను జౌ'జీ యొక్క ప్రఖ్యాత పుస్తకం తల్బీస్ ఇబ్లీస్ 23వ పేజీలో పైన పేర్కొన్న 'హదీసు' గురించి కొన్ని వాక్యాలను క్రింద పేర్కొనడం జరిగింది.

పండిత పరిశీలకులు ఏకత్వ విశ్వాసం, మనిషి సాఫల్యానికి ప్రధానమని పేర్కొన్నారు. ప్రవక్త(స) మరణానంతరం 'ఉస్మాన్ (ర) తీవ్ర ఆందోళనకు గురయి, అబూ బకర్(ర)తో అల్లాహ్(త) తన ప్రవక్తను ఎత్తుకున్నాడు, సాఫల్యం ఎలా లభిస్తుందని అడగలేకపోయాము.' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి అబూ బకర్(ర), 'నేను అడిగి తెలుసుకున్నాను,' అని అన్నారు. దానికి 'ఉస్మాన్(ర), 'నా తల్లిదండ్రులు మీకోసం త్యాగంకాను. అల్లాహ్(త) తమకు ఈప్రత్యేకత ప్రసాదించాడు దయచేసి దాన్ని తెలియజేయండి,' అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు అబూ బకర్ (ర) నేను దీన్ని గురించి ప్రవక్త(స)ను అడిగాను, దానికి ప్రవక్త(స), 'సాఫల్యం నేను మా చిన్నాన్న అబూ 'తాలిబ్ ముందుపెట్టిన పవిత్ర వచనంపై ఆధారపడి ఉంది. అతడు దాన్ని నిరాకరించాడు,' అని అన్నారు," అని పేర్కొన్నారు. ఈ 'హదీసు' ద్వారా అసలు సాఫల్యం ఏకత్వ విశ్వాసంలో ఉంది అంటే, "లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్, ము'హమ్మ దుర్రసూలుల్లాహ్." ఈ విశ్వాసం మనసులో ప్రవేశిస్తే, మనిషి మనోకాంక్షల దాస్యం మానివేసి అల్లాహ్(త) కు దాస్యం చేస్తాడు. నమా'జ్, ఉపవాసం, 'జకాత్, 'హజ్జ్ మొదలన వాటిని ఆచరిస్తాడు.' అని పేర్కొన్నారు. మరికొందరు పండితులు, 'ఈ ఆచరణలన్నీ ఏకత్వ విశ్వాసం ముందు ఇసుక రేణువుల్లాంటివి,' అని పేర్కొన్నారు.

మరొక విషయం ఏమిటంటే, ప్రవక్త(స) తన అనుచరులకు బోధించిన ఏకత్వ విశ్వాసం కలిగి ఉండి, అల్లాహ్(త) ప్రీతి కోసం తలవంచి, ప్రవక్త(స) బోధించిన విషయాలపై నమ్మకం కలిగి, ప్రవక్త(స) ఆచరించిన విధంగా ఆచరిస్తే, అదే సాఫల్య మార్గం. కాని ఒకడు ఈ విశ్వాసాన్ని 'ఖారిజీలు, రాఫి'దీలు, ము'అత'జిలీల్లా వ్యతిరేకిస్తే సాఫల్య మార్గం నుండి తప్పిపోయి నట్టే. ఇంకా దానిలో రవ్వంత బహుదైవారాధన కల్పించినా, నరకాగ్నిలో అంతర్బాహ్యాలు కాలుతూ ఉంటాడు. అయితే పూర్తి అవిశ్వాసానికి గురికాకుండా ఉండాలి. అలా అయితే అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులతోపాటు నరకాగ్నిలో శాశ్వ తంగా ఉంటాడు. ఒకవేళ అవిశ్వాసానికి గురికాకుండా పాపాలకు గురయితే, పరలోకంలో శిక్షలకు గురవుతాడు. అయితే అవిశ్వాసుల్లా పరిగణించబడడు. 'అలీ(ర) కథనం – విశ్వాసుల్లో నుండి నరకశిక్షలకు గురయినవారు పైవర్గంలో ఉంటారు. అక్కడకు చేరగానే శవంగా మారి పోతారు. కాని నరకాగ్ని అతని హృదయాన్ని తాకలేదు. దీన్ని గురించి పూర్తి ఉల్లేఖన జామె'సగీర్ లో ఉంది.

ఈ వివరణ ద్వారా 'హదీసు' అర్థం స్పష్టంగా తెలిసి పోయింది. రుజుమార్గం తప్పిన వర్గాలు నరకంలోనికి ప్రవేశిస్తాయి. అయితే అహ్లుస్సున్నహ్ వల్ జమా'అత్

వర్గం మాత్రం స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తుంది. 'హదీసు'లో పేర్కొన్న దారి తప్పిన వర్గాలను మీరుకూడా గుర్తించ గలరు.

దీనికి సమాధానం ఏమిటంటే, ముస్లిమ్ సమాజం చీలికలకు గురయిందన్నమాట వాస్తవమే. అంటే ప్రవక్త(స) అనుచరులు కలసికట్టుగా ఉన్న సమూహం నుండి ముందు 'ఖారిజీల వర్గం వేరైపోయింది. తరువాత ము'అత'జిల, రాఫి'దీ వర్గాలు వేరై పోయాయి. ఇంకా తమ వర్గాలు ఏర్పరచుకున్నాయి. ముస్లిమ్ సమాజం నుండి వేరైన వర్గాల స్థాపకుల గురించి కూడా తెలిసిపోయింది. ఈ వర్గాలన్నిటి గురించి మనం స్పష్టంగా తెలుసు కున్నాం. అయితే వాటి పేర్లు మనకు తెలియకపోవచ్చు. అదేవిధంగా కల్పిత వర్గాల గురించి మనకు స్పష్టంగా తెలిసి పోయింది. అవి I. 'హరూరియహ్, II. ఖదరియహ్, III. జహీమియహ్, IV. మురజ్జియహ్, V. రాఫి'దహ్, VI. జబరియహ్. ఈ ఆరు బహిర్గతం అయ్యాయి. కొందరు పండితులు కల్పితాలకు మార్గభ్రష్టతకు మూలాలు ఈ 6 వర్గాలే అని పేర్కొన్నారు. ఇంకా ప్రతి వర్గంలో 12 శాఖలు ఉన్నాయి. మొత్తం 72 శాఖలు అయ్యాయి. ఇవన్నీ ముస్లిమ్ సమాజం నుండి వేరై వర్గాలుగా మారిపోయాయి.

I. **'హురూరియహ్** వర్గం: ఇందులో 12 శాఖలు ఉన్నాయి. ప్రతి ఒక్క 'ఖారిజీ వర్గానికి ఒక ప్రత్యేక భ్రష్టనమ్మకం ఉంది . అందువల్ల అన్నిటికంటే మొట్టమొదటిది.

1. **అ'జ్రఖియ్యహ్** వర్గం, దీని వ్యవస్థాపకుడు నాఫె అ'జ్రఖ్ 'ఖారిజీ. ఈ వర్గం ఆవర్గం వారు తప్ప మరెవ్వరూ విశ్వాసులు కారు అని భావిస్తుంది. వీరు ఖిబ్లా వారిని అవిశ్వాసులుగా పరిగణించారు.
2. **నా'సియహ్** వర్గం: వీరు మా మాట విన్నవారు విశ్వాసులని, మమ్మల్ని తిరస్కరించినవారు కపటాచారులని అంటే వారు విశ్వాసులూ కారు, అవిశ్వాసులూ కారు అని భావిస్తారు.
3. **త'గ్లిబియ్యహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దేవుడు ఏ ఆదేశాన్ని జారీ చేయలేదని మరియు విధివ్రాతలో ఏదీ వ్రాయలేదు అని భావిస్తారు .
4. **జారిమియ్యహ్** వర్గం: వీరు విశ్వాసం అంటే ఏమిటో మనం తెలుసుకోలేమని, సృష్టితాల్లో దేనికీ ఈ శక్తి లేదని, విశ్వాసాన్ని గురించి తెలుసుకోవడం అసంభవం అని భావిస్తారు.
5. **'ఖల్ ఫియహ్** వర్గం: వీరు దైవమార్గంలో పోరాటం వదలిన వారు స్త్రీలయినా పురుషులైనా అవిశ్వాసులే అని భావిస్తారు.
6. **కౌరయహ్**: వీరు ఎవరూ ఎవరినీ ముట్టుకోరాదని, ఎందు కంటే ఎవరు పరిశుద్ధులో ఎవరు అపరిశుద్ధులో తెలుసు కోలేమని, మన ముందు స్నానం చేసి పశ్చాత్తాపం (తౌబ) చేయనంత వరకు అతనితో కలసి భోజనం చేయలేమని భావిస్తారు. అంటే చూడండి పరిశుద్ధత పేరుతో షై'తాన్ ఈ అవివేక వర్గాన్ని ఎలా మోసం చేసాడో. దీనివల్ల ప్రజలు అనేక వర్గాలుగా విడిపోయి దూరమైపోయారు.

కాని ఇస్లామ్ ధర్మంలో అందరూ కలసి ఉండాలని, ఐకమత్యంగా ఉండాలని బోధించబడింది.

7. **కస్'జియహ్** వర్గం: వీరు ఎవ్వరికీ ధనం ఇవ్వడం ధర్మం కాదని, అతడు దానికి తగనివాడు కావచ్చు, తగనివాడికి ఇవ్వడం దుర్మార్గం అవుతుందని, దానివల్ల అవిశ్వాసానికి గురికావటం జరుగుతుందని అందువల్ల ధనాన్ని నిధిగా భూమిలో తప్పని సరిగా పాతిపెట్టాలని, ఆ తరువాత సాక్ష్యా ధారాల ద్వారా అందరి కంటే ఎక్కువ అర్హతగలవారులభిస్తే, అతనికి ఇవ్వాలని ఆ విధంగా ఆ తరువాతవారికి క్రమంగా ఇవ్వాలి. అంటే ఈ పన్నాగంవల్ల 'జకాత్ ఇవ్వవలసిన అవసరమే ఉండదు.
8. **షుమార'ఖియహ్** వర్గం: తసఫ్ఫీ (ర) దీనికి షుమా'ఖియహ్ అనే పేరు పెట్టారు. ఈ నీచవర్గం పరస్త్రీలను ముట్టుకోవడంలో, పొందడంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదని, ఎందుకంటే స్త్రీలను పరిమళ పూలుగా సృష్టించడం జరిగింది. పరిమళం ఆస్వాదించడంలో ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదని భావిస్తుంది.
9. **అ'ఖ్నసియ్య** వర్గం: ఈ వర్గం మరణించిన తరువాత శవానికి మేలుకానీ కీడుకానీ జరిగేదేమీ లేదని భావిస్తుంది. అంటే ఈ వర్గం మరణానంతర జీవితాన్ని, విచారణ, ప్రతిఫలాలను తిరస్కరిస్తుంది.
10. **ము'హ కుమియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం తీర్పుకోరి ఇతరుల వద్దకు వెళ్ళేవారు అవిశ్వాసులు అని భావిస్తుంది. అందువల్లే 'అలీ (ర) మరియు సిరియా ప్రజలమధ్య మూడవ వర్గం తీర్పు నిర్ణయించడం జరిగినప్పుడు ఈ 'ఖారిజీవర్గం 'అలీ(ర) సైన్యం నుండి వేరై, రెండు వర్గాలను అవిశ్వాసులుగా తీర్మానించింది.
11. **ము'అత'జిలహ్** వర్గం: ఇది హ'రూరియ్య లోని ఒక వర్గం. ఈ వర్గం 'అలీ(ర) మరియు ము'ఆవియహ్(ర)

వ్యవహారంలో మాకు అనుమానంగా ఉందని. అంటే తీర్పు అర్థంకావడం లేదని. అందువల్ల మేము ఇరువర్గాలకు దూరంగా ఉంటామని అంటుంది.

12. **మైమూనియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మా వీధివారు ఇష్టపడ నంత వరకు ఎవ్వరూ ఇమాము కాలేరని అంటుంది. అంటే మా వర్గం వారు అని అర్థం. అంతా అల్లాహ్(త)కే తెలుసు.

II. **ఖదరియహ్** వర్గం: ఇదికూడా 12 వర్గాలుగా విభజించ బడింది.

1. **'హమరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) న్యాయాన్ని జారీ చేయడం తప్పనిసరి అని, ఇంకా అల్లాహ్(త) న్యాయంలో షరతు ఏమిటంటే, తన దాసులకు వారి కార్యాల్లో స్వతంత్ర అధికారం ఇవ్వాలని, ఇంకా అడ్డుగా ఉండి వారి పాప కార్యాలను ఆపాలని భావిస్తుంది.

2. **స'నవియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మేలు అల్లాహ్(త) వైపు నుండి వస్తుందని, చెడు ఇబ్లీసు వైపు నుండి వస్తుందని భావిస్తుంది.

3. **ము'అత'జిలహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఖుర్ఆన్ సృష్టించ బడిందని, పరలోకంలో దైవదర్శనం అసంభవమని భావిస్తుంది.

4. **కైసానియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం కర్మలు అల్లాహ్(త) తరపు నుండి జనిస్తాయా లేక దాసుల తరపునుండి జనిస్తాయా, ఇంకా దాసులు మరణానంతరం ప్రతిఫలం పొందుతారా లేక శిక్ష అనుభవిస్తారా అనేది మాకు తెలియదు అని భావిస్తుంది.

5. **షై'తానియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) షై'తాన్ ను సృష్టించలేదని భావిస్తుంది.

6. **షేర్ మకియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అవిశ్వాసం తప్ప పాపాలన్నీ విధిలో ఉన్నాయని భావిస్తుంది.

7. **వ'హమియ్య** వర్గం: ఈ వర్గం సృష్టితాల కర్మల, పుణ్య కార్యాల, పాపాల ఉనికి లేదని భావిస్తుంది.

8. **రబ్వేదియహ్**(రావన్దియహ్) వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) నుండి అవతరింపజేయబడిన గ్రంథాల ప్రకారం ఆచరించడం తప్పనిసరి విధి. ఎవరైనా వాటిని రద్దుచేసేవి లేదా రద్దుచేయ బడేవి అని అన్నా సరే. అని భావిస్తుంది. ఈ మనోకాంక్షలను అనుసరించే వర్గం మాటకు అర్థం ఏమిటంటే, ఒకవేళ ఆదమ్ కాలంలో సోదరుడు, సోదరి పెళ్ళి ధర్మసమ్మతమైతే, ఇప్పుడు కూడా ధర్మసమ్మతం కావాలి. అదేవిధంగా య'అఖూబ్ కాలంలో ఇద్దరు సోదరీమణులు ఒకే నికా'హ్ లో ఉండటం, మద్యం మొదలయినవాటిని ఇప్పుడు కూడా అమలులోకి తీసుకురావాలి.

9. **ముషీరియహ్** వర్గం: ఈవర్గం ఎవరైనా పాపంచేసి పశ్చాత్తాపం చెందితే, వారి పశ్చాత్తాపం స్వీకరించబడదు.

10. **నాకిసి'యహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ప్రవక్త(స)తో చేసిన బై'అత్ భంగం చేసినవారికి ఎటువంటి పాపం చుట్టుకోదు అని భావిస్తుంది.

11. **ఖాసితియహ్** వర్గం: ఈవర్గం ప్రపంచంలో ప్రపంచ విషయాలకు దూరంగా ఉండటం కంటే ప్రపంచ అనుగ్రహాలను పొందటానికి కృషిచేయాలని భావిస్తుంది.

12. **ని''జామియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఇబ్రాహీమ్ వ్యవస్థను అనుసరిస్తూ, అల్లాహ్(త) ను వస్తువుతో పోల్చినవారు అవిశ్వాసులు అని భావిస్తుంది.

III. **జహీమియహ్** వర్గం కూడా 12 శాఖల్లో విడిపోయింది.

1. **ము'అత్తలహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మానవుడు అనుమానానికి గురయిన వస్తువు సృష్టితం అని ,అదేవిధంగా దేవుని దర్శనం అసంభవం అని వాదించినవాడు అవిశ్వాసి అని భావిస్తుంది.

2. **మర్ సియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవగుణాల్లోని అనేక గుణాలు మానవునిలో ఉన్నాయని భావిస్తుంది.

3. వారిదియహ్ వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) ప్రతిచోట ఉన్నాడని భావిస్తుంది.

4. **ముల్ త'జిఖహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) ను గుర్తించినవాడు నరకంలో ప్రవేశించడని, నరకంలో ప్రవేశించిన వాడు బయటకు రావడం జరగదని భావిస్తుంది.

5. **'జనాదిఖహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఎవరైనా ఎవరికోసమైనా దేవుడ్ని నిరూపించాలి, ఎందుకంటే నిరూపించడం గుర్తించిన తరువాతనే జరుగుతుంది. వాస్తవం ఏమిటంటే గుర్తించడం అసంభవం, అందువల్ల నిరూపించడం కూడా జరగదని భావిస్తుంది.

6. **'హరఖియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అవిశ్వాసిని నరకంలో వేస్తే, నరకాగ్ని వాడిని బొగ్గుగా మార్చివేస్తుంది, తరువాత వాడు నరకంలో శాశ్వతంగా బొగ్గుగ పడి ఉంటాడు ఏమాత్రం నరకాగ్ని వేడి తగలదు అని భావిస్తుంది.

7. **మ'ఖ్లూఖియహ్** వర్గం:ఈ వర్గం ఖుర్ఆన్ సృష్టితాల్లోని ఒకటి అని భావిస్తుంది.

8. **ఫానియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం స్వర్గనరకాలు నాశనం అయ్యేవే అని భావిస్తుంది, వీరిలోనే మరోవర్గం స్వర్గనరకాలు ఇంకా సృష్టించబడనేలేదని భావిస్తోంది.

9. **ఉర్ యహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవప్రవక్తలను తిరస్కరిస్తుంది, అంటే వారు అల్లాహ్(త) తరఫు నుండి పంపబడలేదని, అయితే వీరు కేవలం బుద్ధిమంతులని భావిస్తుంది.

10. **వాఖిఫియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మేము మౌనం వహిస్తామని, అంటే ఖుర్ఆన్ సృష్టితం అవునని గాని కాదని గాని అనము అని అంటుంది.

11. **ఖబరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం సమాధిలో శిక్షా ప్రతి ఫలాలు ఏమీ లేవు, ఇంకా పరలోకంలో సిఫారసూ లేదు అని భావిస్తుంది.

12. **లఫ్''జియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఖుర్ఆన్ ను మనం వల్లించడం సృష్టితం అవుతుందని భావిస్తుంది.

IV. **ముర్జియహ్** వర్గం కూడా 12 వర్గాలుగా చీలి పోయింది.

1. **తారికియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) కోసం సృష్టితాలపై కేవలం విశ్వాసం తప్ప ఏ ఆదేశమూ విధించబడలేదు. దాసుడు ఆయన్ను విశ్వసించి, గుర్తిస్తే ఏమి చేసినా ఫరవాలేదు అని భావిస్తుంది.

2. **సాబియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్ సృష్టితాలను సృష్టించి, ఏమైనా చేసుకోమని వదలిపేసాడు అని భావిస్తుంది.

3. **మర్ జియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మనం ఎవరినీ పాపాత్ముడని లేదా అవిధేయుడని అనలేము. అదేవిధంగా ఎవరినీ పుణ్యాత్ముడని లేదా విధేయుడని అనలేము. ఎందుకంటే అల్లాహ్(త) వద్ద అతని కోసం ఏమున్నదో మనకు తెలియదు అని అంటుంది. అంటే ఈ వర్గం అంతిమ పర్యవసానం మాకు తెలియదని అనడం లేదు. ఎందుకంటే అంతిమ పర్యవసానం ఎవరికీ తెలియదు. కాని కర్మలు బహిర్గతంగా ఉన్నాయి, వాటినిబట్టి మనం తెలుసుకోవచ్చు. ఈ వర్గం దీన్ని తిరస్కరిస్తుంది. అంటే పాపాత్ముడి పాపం మంచిదై ఉండవచ్చు అని అంటుంది. ఇది చాలా నీచమైన మార్గభ్రష్టత్వం.

4. **సాకితియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం సత్కార్యాలు ,విధేయత మొదలైనవి విశ్వాసానికి సంబంధించినవి కావని భావిస్తుంది.

5. **అమలియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం విశ్వాసం కేవలం ఆచరణ మాత్రమేనని భావిస్తుంది.

6. **ముస్ తస్ నియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం విశ్వాసంలో మినహాయింపును తిరస్కరిస్తుంది.

7. **ముషబ్బిహ** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) కళ్ళూ చేతులూ మన కళ్ళూ చేతుల్లా ఉన్నాయి. అదేవిధంగా మనం ఆసనాలపై కూర్చున్నట్టే అల్లాహ్(త) తన సింహాసనంపై కూర్చున్నాడు అని భావిస్తుంది.

8. **'హషవియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం 'హదీసు'లన్నిటినీ ఒకే విధంగా భావిస్తుంది. ఫలితంగా విధికార్యాలను వదలటం అదనపు కార్యాలను వదలినట్టేనని భావిస్తుంది. ఈ వర్గానికి ఈ పేరు ఎందుకు పెట్టారంటే, ఈ వర్గం ఖుర్ఆన్ లో కొన్ని సూరాల ప్రారంభంలో ఉన్న అక్షరాలను అదనపు అక్షరాలని, వాటికి ఎటువంటి అర్థం లేదని, ఇంకా నరక శిక్షలగురించి ఉన్న ఆయతులు కేవలం హెచ్చరికలు మాత్రమేనని భావిస్తుంది. అల్లాహ్(త) మనందరినీ వీరి అవిశ్వాసం నుండి రక్షించుగాక.

9. **'జాహిరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం షరీఅత్ సమస్యల్లో దీర్ఘపరిశీలనను తిరస్కరిస్తుంది.

10. **బిద''ఇయహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ముస్లిమ్ సమాజంలో మొదటి సారి లో బిద్'అత్లు ప్రారంభించింది.

11. , 12. వీటిని గురించితెలియదు. ఈ వర్గం మనం విశ్వ సించిన తరువాత ఏమాత్రం పుణ్యం చేసినా స్వీకరించ బడుతుందని, ఇంకా పాపకార్యాలు అంటే వ్యభి చారం, దొంగతనాలు మొదలయినవి పశ్చాత్తాపం చెందినా చెందక పోయినా క్షమించబడతాయని భావిస్తుంది.

V. **రాఫి'దహ్** వర్గంలో కూడా 12 శాఖలు ఉన్నాయి.

1. **'అలవియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అసలు ప్రవక్త నియామకం ఆదేశం దైవదూత జిబ్రీల్ కు ఇచ్చి 'అలీ(ర) వద్దకు పంపడం జరిగింది. జిబ్రీల్ పొరపాటున మరొకరికి అందజేసారు, అని భావిస్తుంది . ఇదేవిధంగా యూదులు కూడా జిబ్రీల్ మా శతృత్వం వల్ల బనీ ఇస్రాయీ'ల్ లో కాకుండా బనీఇస్మాయీ'ల్ లో దైవవాణి అందజేసారని, అంటారు . వీరందరూ అవిశ్వాసులే.

2. **అమరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవదౌత్యంలో ము'హమ్మద్(స) తో పాటు 'అలీ కూడా భాగస్వాములే అని భావిస్తుంది. ఇది కూడా స్పష్టమైన అవిశ్వాసమే.

3. **షీ'అహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ప్రవక్త(స) తన తర్వాత 'అలీని 'ఖలీఫాగా సూచించారని, కాని ముస్లిములు ఇతరులపై బై'అత్ చేసి అవిశ్వాసానికి పాల్పడ్డారని భావిస్తుంది.

4. **ఇస్'హాఖియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవదౌత్యం ప్రళయం వరకు కొనసాగుతుందని, అహ్లెబైత్ గురించి తెలుసు కున్న వారే ప్రవక్తలుగా అవుతూ ఉంటారని భావిస్తుంది.

١٧٣ - [٣٤] (ضعيف) (٦١/١)

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنَّ اللهَ لَا يَجْمَعُ أُمَّتِيْ - أَوْقَالَ: أُمَّةَ مُحَمَّدٍ - عَلَى ضَلَالَةٍ، وَيَدُ اللهِ عَلَى الْجَمَاعَةِ، وَمَنْ شَذَّ شَذَّ فِيْ النَّارِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

5. **నాఊ'సియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం 'అలీ(ర) ముస్లిమ్ సమాజంలో అందరికంటే ఉత్తములని, 'అలీ(ర)పై ఇతర ప్రవక్త అనుచ రులకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చినవారు అవిశ్వాసులని భావిస్తుంది.

6. **ఇమామియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ప్రపంచం ఎప్పుడూ ఒక ఇమాము లేకుండా ఉండదని, ఇంకా ఇమాము 'హుసైన్(ర) సంతతిలో నుండే అవుతారని, అతన్ని జిబ్రీల్ శిక్షణ ఇస్తారని, ఒకరు మరణిస్తే ,అటువంటి వారే మరొకరు ఇమాము అవుతారని భావిస్తోంది. ఈ కాలంలో తన పేరు ఇమామియ్య పెట్టిన వర్గం నాఊ'సియ్య, రాఫి'జియ్యల మిశ్రమం.

7. **'జైదియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం నమా'జు ఇమామత్ కు 'హుసైన్ సంతానమే అర్హులు .వారిలో ఎవరైనా ఉన్నంత వరకు ఇతరుల వెనుక వారు ఎంత ఉత్తములైనా దుర్మార్గులైనా నమా'జు ధర్మసమ్మతం కాదు అని భావిస్తుంది.

8. **'అబ్బాసియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అందరికంటే అధికంగా 'అబ్బాస్ బిన్ 'అబ్దుల్ ము'త్తలిబ్ ఒక్కరే 'ఖిలాఫత్ కు అర్హులు అని భావిస్తుంది .

9. **ముతనాసి'ఖహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఆత్మ ఒక శరీరం నుండి మరొక శరీరం లోనికి ప్రవేశిస్తాయని భావిస్తోంది. అంటే పుణ్యాత్ముడి ఆత్మ సుఖశాంతులతో జీవించే వ్యక్తిలో ప్రవేశిస్తుంది. పాపాత్ముడి ఆత్మ దరిద్రునిలో ప్రవేశిస్తుంది.

10. **రజ'ఇయహ్** వర్గం: ఈవర్గం 'అలీ(ర) మరియు అతని అనుచరులు ఈ ప్రపంచంలోనికి తిరిగి వస్తారని, తమ శతృవులతో ప్రతీకారం తీర్చుకుంటారని భావిస్తోంది.

11. **లా'అనహ్** వర్గం: ఈ వర్గం 'ఉస్మాన్(ర), 'త'ల్హా(ర) 'జుబైర్(ర), ము'ఆవియ(ర), అబూ మూసా అష్'అరీ(ర), 'ఆయి'షహ్(ర) లను శపిస్తుంది.

12. **ముతరబ్బి'సహ్** వర్గం: ఈ వర్గం బిచ్చగాళ్ళాంటి దుస్తులు ధరిస్తారు, ఇంకా ఒకవ్యక్తిని తమ మహీగా నియమించు కుంటారు . ఒకవ్యక్తి మరణిస్తే మరొకరిని ఆవిధంగానే నియమించుకుంటారు.

VI. **జబరియహ్** వర్గం కూడా 12 శాఖలుగా చీలి పోయింది.

1. **ము'ద'తర్రియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మానవుడు ఏమీ చేయ లేడు, చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ (త) యే చేస్తున్నాడు అని భావిస్తుంది.

2. **అఫ్'ఆలియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం మనం చేస్తున్న కర్మలు మనవల్ల జరుగుతున్నాయి, కాని వాటిని చేయడం, చేయక పోవడంలో మనకెలాంటి అధికారం లేదు. మనం పశువుల వంటి వాళ్ళం. వాటిని కట్టి ఎటైనా తోలుకు పోవచ్చు అని భావిస్తుంది.

3. **మఫ్రూ'గియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం సృష్టితాలన్ని సృష్టించబడి ఉన్నాయి. ఇప్పుడు మరేదీ సృష్టించబడటం లేదు అని భావిస్తుంది.

4. **నజారియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం అల్లాహ్(త) తనదాసుల మంచి లేదా చెడుకార్యాలపై శిక్షించడు, దాసుడు చేసినందుకు శిక్షిస్తాడు.

5. **ముబాఇ'నహ్** వర్గం: ఈ వర్గం నీ మనసులో మెది లిందే నీపై తప్పనిసరి అవుతుంది. హృదయం సూచించిన వాటిలో నీకు నచ్చినదాన్ని ఆచరించు అని అంటుంది.

6. **కసబియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దాసుడు ఏమాత్రం ప్రతి ఫలాన్నిగాని శిక్షనుగాని సంపాదించడు అని అంటుంది.

7. **సాబిఖహ్** వర్గం: ఈ వర్గం కోరినవారు సత్కార్యాలు చేయ వచ్చు కోరినవారు చేయకపోవచ్చు, ఎందుకంటే పుణ్యాత్ము లకు పాపాలవల్ల ఏమీ హాని కలుగదు. అదేవిధంగా పాపాత్ములకు పుణ్యాలవల్ల ఏమీ లాభం కలుగదు అని అంటుంది.

8. **'హబస్సియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవప్రీతి పొందిన వ్యక్తి నుండి ఆరాధనా విధులు తొలగిపోతాయి అని అంటుంది.

9. **'ఖౌఫియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం దైవాన్ని ప్రేమించినవారు ఆయనకు భయపడకూడదు. ఎందుకంటే ప్రేమించే వారు ప్రేమించబడేవారికి భయపడరు అని అంటుంది.

10. **బకరియహ్** వర్గం: ఈ వర్గం విద్యాజ్ఞానాలు పెరుగుదలకు సమానంగా ఆరాధనా విధులు తొలుగుతూ ఉంటాయని భావిస్తుంది.

11. **'హసనియ్యహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ప్రపంచంలో అందరికి భాగస్వామ్యం ఉందని, ఒకరికి మరొకరిపై ఆధిపత్యం లేదని, అది వారి తండ్రి ఆదమ్(అ) వారసత్వసంపద అని అంటుంది.

12. **మ'ఇయహ్** వర్గం: ఈ వర్గం ఈ కర్మలు మనవల్ల జరుగు తున్నాయని, మనకు వాటి శక్తి ఉందని అంటుంది. (తల్బీస్ ఇబ్లీస్)

173. (34) [1/61-బలహీనం]

ఇబ్నె ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) నా అనుచర సమాజాన్ని [ము'హమ్మద్ (స) అనుచర సమాజాన్ని] మార్గభ్రష్టత్వంపై ఏకం చేయడు. మరియు సామూహిక వర్గంపై అల్లాహ్(త) సహాయం ఉంటుంది. వర్గం నుండి వేరైనవాడు ఒంటరిగా నరకంలో వేయ బడతాడు." [91] (తిర్మిజి')

١٧٤ - [٣٥] (ضعيف) (٦٢/١)

وَعَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم:"اِتَّبِعُوا السَّوَادَ الْأَعْظَمَ، فَإِنَّهُ مَنْ شَذَّ شُذَّ فِيْ النَّارِ". رَوَاهُ (ابْنُ مَاجَهُ مِنْ حَدِيْثِ أَنَسٍ).

174. (35) [1/62-బలహీనం]

ఇబ్నె 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు పెద్ద వర్గాన్ని అనుసరించండి. ఎందుకంటే పెద్దవర్గానికి దూరమైనవాడిని, ఒంటరిగా నరకంలో వేయడం జరుగు తుంది."[92] (ఇబ్నె మాజహ్)

١٧٥ - [٣٦] (ضعيف) (٦٢/١)

وَعَنْ أَنَسٍ، قَالَ: قَالَ لِي رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "يَا بُنَيَّ! إِنْ قَدَرْتَ أَنْ تُصْبِحَ وَتُمْسِيَ لَيْسَ فِيْ قَلْبِكَ غِشٌّ لِّأَحَدٍ فَافْعَلْ". ثُمَّ قَالَ: "يَا بُنَيَّ! وَذٰلِكَ مِنْ سُنَّتِيْ، وَمَنْ أَحَبَّ سُنَّتِي فَقَدْ أَحَبَّنِي، وَمَنْ أَحَبَّنِي كَانَ مَعِيَ فِيْ الْجَنَّةِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

175. (36) [1/62-బలహీనం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) నాతో, "ఓ కుమారా! నీకు వీలైతే, ఎల్లప్పుడూ నీ మనసులో ఇతరుల పట్ల ఈర్ష్యా ద్వేషాలు, శత్రుత్వం, కాపట్యం ఉండకుండా మసలుకో," అని అన్నారు. మళ్ళీ ప్రవక్త (స) మాతో, "ఓ కుమారా! ఇదే నా సాంప్రదాయం, ఇదే నా పద్ధతి. నా సాంప్రదాయాన్ని ప్రేమించే వారు నన్ను ప్రేమించినట్టే, నన్ను ప్రేమించేవారు స్వర్గంలో నా వెంట ఉంటారు" అని అన్నారు. (తిర్మిజి') [93]

١٧٦ - [٣٧] (ضعيف) (٦٢/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِيْ عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِيْ، فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيْدٍ".

176. (37) [1/62-బలహీనం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా అనుచర సమాజంలోని ఉపద్రవాలు, విభేదాల సమయంలో నా సాంప్రదాయాన్ని అనుసరించేవారికి 100 మంది అమరవీరుల పుణ్యం లభిస్తుంది."[94] (బైహఖీ)

١٧٧ - [٣٨] (حسن) (٦٣/١)

وَعَنْ جَابِرٍ،عَنْ النَّبِي صلى الله عليه وسلم حِيْنَ أَتَاهُ عُمَرُ فَقَالَ: إِنَّا نَسْمَعُ أَحَادِيْثَ مِنْ يَهُوْدٍ تُعْجِبُنَا، أَفْتَرَى أَنْ نَكْتُبَ بَعْضَهَا؟ فَقَالَ: "أَمُتَهَوِّكُوْنَ أَنْتُمْ كَمَا تَهَوَّكَتِ الْيَهُوْدُ وَالنَّصَارَى؟ لَقَدْ جِئْتُكُمْ بِهَا بَيْضَاءَ نَقِيَّةً، وَلَوْ كَانَ مُوْسَى حَيًّا مَا وَسِعَهُ إِلَّا اتِّبَاعِي". رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَالْبَيْهَقِيُّ فِيْ كِتَابِ - "شُعَبِ الْإِيْمَانِ".

177. (38) [1/63-ప్రామాణికం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్దకు 'ఉమర్ (ర) వచ్చి, 'మేము యూదుల ఉల్లేఖనాలను వింటూ ఉంటాం, అవి మాకు మంచివనిపిస్తాయి. వాటిని

---

91) వివరణ-173: అంటే ము'హమ్మద్ (స) అనుచర సమాజం అంతా మార్గభ్రష్టత్వానికి గురికాదు. ఒకవర్గం మాత్రం ఎల్లప్పుడూ సత్యంపై ఉంటుంది. అది ప్రవక్త (స) సాంప్రదాయం ప్రకారం ఆచరించే వర్గం. ఈ వర్గానికి దూరమైనవారు నరకంలో వేయబడతారు. ఆ వర్గం అల్లాహ్ (త) రక్షణలో ఉంటుంది. అంటే ఇది సత్య ప్రియుల వర్గం.

92) వివరణ-174: పెద్ద వర్గం అంటే, ప్రవక్త (స) అనుచరుల, తాబయీన్ల వర్గం. ఎందుకంటే, సత్యాన్ని, ప్రవక్త (స) సాంప్ర దాయాలను ప్రేమించే ఏక దైవారాధనకుల బృందం ఇదే.

93) వివరణ-175: ఈ 'హదీసు' ద్వారా ప్రవక్త (స) సాంప్ర దాయాన్ని అనుసరించే వారి ప్రాముఖ్యత నిరూపించ బడింది. ఎందుకంటే, ఈ 'హదీసు' ప్రకారం ఆచరించే వారు ప్రవక్త (స)ను ప్రేమించినట్టు, ప్రవక్త (స)ను ప్రేమించే వారు, స్వర్గంలో ప్రవక్త (స) వెంట ఉంటారు. అల్లాహ్(త) మనందరికి ఈ భాగ్యం ప్రసాదించుగాక!

94) వివరణ-176: అంటే అనుచర సమాజంలో ఉపద్రవాల్లో విభేదాల్లో ప్రవక్త సాంప్రదాయం ప్రకారం ఆచరించటం చాలా కష్టం అవుతుంది. వ్యతిరేకులతో పోరాడవలసి ఉంటుంది. వారి వైపునుండి కష్టాలు, ఆపదలు కలిగే ప్రమాదముంటుంది. ఒక్కోసారి ప్రాణహాని కూడా జరుగుతుంది. ఇటు వంటి సున్నత్ కోసం వీరమరణం పొందే వారికి 100మంది అమరవీరుల పుణ్యం లభిస్తుంది.

మేము వ్రాసుకోవచ్చా?' అని విన్నవించుకున్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), "నువ్వు, యూదులు మరియు క్రైస్తవుల్లా అసంతృప్తిగా ఉన్నావా? ఎందుకంటే యూదులు మరియు క్రైస్తవులు కూడా తమ ధర్మం పట్ల అసంతృప్తిగా ఉన్నారు. వారు తమ ధర్మాన్ని అసంపూర్ణంగా భావిస్తున్నారు. అందువల్లే వారు అల్లాహ్(త) గ్రంథాన్ని వదలి తమ పండితుల మనోకాంక్షలను, కల్పితాలను అనుసరిస్తున్నారు. నేను మీ వద్దకు పవిత్రమైన, పరిశుద్ధమైన జీవన విధానాన్ని తీసుకువచ్చాను. ఒకవేళ మూసా (అ) కూడా సజీవంగా ఉన్నా, నన్నే అనుసరించవలసి ఉంటుంది." (అ'హ్మద్, బైహఖీ-షు'అబిల్‌ఈమాన్)

١٧٨ - [٣٩] (ضعيف) (٦٣/١)

وَعَنْ أَبِيْ سَعِيْدُ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَنْ أَكَلَ طَيِّبًا، وَعَمِلَ فِيْ سُنَّةٍ، وَأَمِنَ النَّاسُ بَوَائِقَهُ، دَخَلَ الْجَنَّةَ". فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُوْلَ اللهِ! إِنَّ هَذَا الْيَوْمَ لَكَثِيْرٌفِيْ النَّاسِ؟ قَالَ: "وَسَيَكُوْنَ فِيْ قُرُوْنٍ بَعْدِيْ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

178. (39) [1/63-బలహీనం]

అబూ స'యీద్ 'ఖుద్రీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), "ధర్మ సంపాదన తింటూ, నా సాంప్రదాయం ప్రకారం ఆచరిస్తూ, ప్రజలపట్ల అత్యాచారాలకు పాల్పడకుండా ఉండే వ్యక్తి స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు,' అని అన్నారు. ఒక వ్యక్తి లేచి, 'ఓ ప్రవక్తా! ఇటువంటివారు ఈ కాలంలో చాలామంది ఉన్నారు,' అని అన్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స), 'నా తరువాత కూడా భవిష్యత్తులో చాలామంది ఉంటారు,' అని సమాధానం ఇచ్చారు. (తిర్మిజి')

١٧٩ - [٤٠] (ضعيف) (٦٣/١)

وَعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنَّكُمْ فِيْ زَمَانٍ مَنْ تَرَكَ مِنْكُمْ عُشْرَ مَا أُمِرَ بِهِ هَلَكَ، ثُمَّ يَأْتِيْ زَمَانٌ مَنْ عَمِلَ مِنْهُمْ بِعُشْرِ مَا أُمِرَ بِهِ نَجَا". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ .

179. (40) [1/63-బలహీనం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు ఎలాంటి కాలంలో ఉన్నారంటే, ఒకవేళ ఎవరైనా దైవాదేశాల్లో 10వ వంతు వదలిపేసినా నాశనం అయి పోతారు. కాని భవిష్యత్తులో ఒక కాలం రాబోతుంది. అందులో ఎవరైనా దైవాదేశాల్లోని 10వ వంతును ఆచరించినా సాఫల్యం పొందగలరు." (తిర్మిజి')

١٨٠ - [٤١] (صحيح) (٦٣/١)

وَعَنْ أَبِيْ أَمَامَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَا ضَلَّ قَوْمٌ بَعْدَ هُدًى كَانُوْا عَلَيْهِ إِلَّا أُوْتُوا الْجَدَلَ"، ثُمَّ قَرَأَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم هَذِهِ الْآيَةَ: (...مَا ضَرَبُوْهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُوْنَ؛ ٤٣: ٥٨). رَوَاهُ أَحْمَدُ، وَالتِّرْمِذِيُّ، وَابْنُ مَاجَهُ .

180. (41) [1/63-దృఢం]

అబూ ఉమామహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, 'ఏ జాతీ, రుజుమార్గం పొందిన తర్వాత మార్గ భ్రష్టత్వానికి గురికాలేదు, వివాదాలతో కూడిన జాతి తప్ప!' అంటే వివాదాలు, కయ్యాలు కోరుకునే జాతి రుజు మార్గం పొందినతర్వాత కూడామార్గభ్రష్టత్వానికి గురవుతుంది. ఆ తరువాత ప్రవక్త (స) దీన్ని సమర్థించే ఈ ఆయతును పఠించారు, "వీరు మిమ్మల్ని వివాదాల ఉదాహరణ గురించి మాట్లాడుతున్నారు. ఎందుకంటే వీరు స్వయంగా కయ్యాలు కోరుకునేవారు." [95] (అ'హ్మద్, తిర్మిజి', ఇబ్నె మాజహ్)

---

95) వివరణ-180: ఈ ఆయతు సూరహ్ జుఖ్రుఫ్ (43)లో ఉంది, "మరియు మర్యమ్ కుమారుడు ఒక ఉదాహరణగా పేర్కొనబడి నప్పుడు (ఓ ము'హమ్మద్!) నీ జాతి ప్రజలు అతనిని గురించి కేకలు వేస్తారు. మరియు అంటారు: "మా దేవుళ్ళు మంచివా లేక అతనా ('ఈసానా)?" వారు ఈ విషయం నీ ముందు పెట్టేది కేవలం జగడమాడటానికే. వాస్తవానికి వారు కలహప్రియులైన జనులు. అతను ('ఈసా) కేవలం ఒక దాసుడు మాత్రమే. మేము అతనిని అనుగ్ర హించాము. మరియు మేము అతనిని ఇస్రా'యీల్ సంతతి వారికి ఒక నిదర్శనంగా చేశాము." (జుఖ్రుఫ్, **43:57-59**)

దీని అవతరణా కారణం ఏమిటంటే, ప్రవక్త (స) వలీద్ బిన్ ముగీర మొదలైన ఖురైష్ నాయకుల వద్ద కూర్చొని ఉన్నారు. ఇంతలో న'జ్ర్ బిన్ 'హారిస్' కూడా వచ్చాడు. ప్రవక్త (స)తో మాట్లాడసాగాడు. చివరికి సమాధానం ఇవ్వలేకపోయాడు. ప్రవక్త (స), "మీరూ మీ విగ్రహాలు నరకానికి ఆహుతి అవుతారు" అనే ఖుర్ఆన్ వాక్యం పఠించి వినిపించారు. అది విన్న అవిశ్వాస నాయకులు, 'ఈసా, ఉ'జైర్ మరియు దైవదూతలు కూడా నరకంలోకి వెళతారా? ఎందుకంటే వారిని కూడా ప్రజలు పూజిస్తున్నారు!' అని అన్నారు. దానికి ప్రవక్త (స), 'ఆరాధించేవారు, ఆరాధించమని కోరేవారు నరకంలోకి

١٨١ - [٤٢] (ضعيف) (٦٤/١)

وَعَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صلى الله عليه وسلم كَانَ يَقُوْلُ: "لَا تُشَدِّدُوْا عَلَى أَنْفُسِكُمْ فَيُشَدِّدَ اللهُ عَلَيْكُمْ، فَإِنَّ قَوْمًا شَدَّدُوْا عَلَى أَنْفُسِهِمْ، فَشَدَّدَ اللهُ عَلَيْهِمْ، فَتِلْكَ بَقَايَاهُمْ فِيْ الصَّوَامِعِ وَالدِّيَارِ (...رَهْبَانِيَّةَ ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ...؛ ٥٧: ٢٧)". رواه أبو داود.

181. (42) [1/64-బలహీనం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స), "మిమ్మల్ని మీరు కష్టాలకు, కాఠిన్యాలకు గురిచేసుకోకండి, ఫలితంగా అల్లాహ్(త) మీకు కష్టాలకు గురిచేస్తాడు. ఎందుకంటే మీ కంటే ముందు బనీ ఇస్రాయీ'ల్ జాతి తమ్ముతాము కష్టాలకు గురి చేసుకుంది. ఫలితంగా అల్లాహ్(త) కూడా వారిపై అధిక బరువు బాధ్యతలువేశాడు. ఈకాలంలో కనబడే, సైనగోజీలు, చర్చీలు (ఆరాధనాలయాలు) మొదలైనవి వారి జ్ఞాపకార్థాలే. వారు సన్యాసత్వాన్ని స్వీకరించి, ప్రకృతి బాధ్యతలను త్యజించారు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ ఆదేశించని ఆజ్ఞలే." [96] (అబూ దావూద్)

١٨٢ - [٤٣] (ضعيف جدا) (٦٤/١)

وعَنْ أَبِيْ هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْه، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "نَزَلَ الْقُرْآنُ عَلَى خَمْسَةِ أَوْجُهٍ: حَلَالٍ، وَحَرَامٍ، وَمُحْكَمٍ، وَّمُتَشَابِهٍ، وَأَمْثَالٍ. فَأَحِلُّوا الْحَلَالَ، وَحَرِّمُوْا الْحَرَامَ، وَاعْمَلُوْا بِالْمُحْكَمِ، وَآمِنُوْا بِالْمُتَشَابِهِ، وَاعْتَبِرُوْا بِالْأَمْثَالِ". هَذَا لَفْظُ الْمَصَابِيْحِ، وَرَوَى الْبَيْهَقِيُّ فِيْ "شُعَبِ الْإِيْمَانِ" وَلَفْظُهُ: "فَاعْمَلُوْا بِالْحَلَالِ، وَاجْتَنِبُوْا الْحَرَامَ، وَاتَّبِعُوْا الْمُحْكَمَ".

182. (43) [1/64-అతి బలహీనం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఖుర్ఆన్ ఐదు విధాలుగా అవతరించబడింది. అంటే ఐదు రకాల ఆదేశాలు అవతరించబడ్డాయి. 1. 'హలాల్ , 2. హరామ్, 3. ముహ్కమ్, 4. ముతషాబిహ్, 5. అమ్సాల్. కనుక మీరు 'హలాల్‌ను 'హలాల్‌గా పరిగణించండి, 'హరామ్‌ను 'హరామ్‌గా పరిగణించండి, ము'హకమ్ ప్రకారం ఆచరించండి, ముతషాబిహ్‌లను విశ్వసించండి, అమ్సాల్ అంటే గాథలు, వృత్తాంతాల ద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకోండి. [97] (బైహఖీ)

వెళతారు, ఈ దైవదాసులు ఇతరులను ఆరాధించ లేదు, తమను ఆరాధించమని ఇతరులను కోరలేదు,' అని అన్నారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది.

96) వివరణ-181: మిమ్మల్ని మీరు కష్టాలకు గురిచేసు కోకండి. అంటే శక్తికి మించిన ఆరాధనా పద్ధతులను నెత్తిన వేసుకో కండి. అల్లాహ్(త) మీ కోసం ధర్మ సమ్మతం చేసిన వివాహం, లైంగిక కోరికలను వదలి, జనవాసాలకు దూరంగా, అడవుల్లో నగ్నంగా లేదా అర్థనగ్నంగా తిరుగుతూ దాన్ని దైవసాన్నిహిత్యం పొందే మార్గంగా భావించకండి. ఇవన్నీ మీరు కల్పించుకున్న విషయాలే. వీటిని గురించి ఎటువంటి దైవాదేశాలూ అవతరించ లేదు.

సన్యాసత్వానికి చెందిన వాక్యం సూరహ్ హదీద్‌లో ఉంది. "మరియు వాస్తవంగా మేము నూ'హ్‌ను మరియు ఇబ్రాహీమ్‌ను పంపాము. మరియు వారిద్దరి సంతానంలో ప్రవక్త పదవినీ మరియు గ్రంథాన్ని ఉంచాము. కాని వారి సంతతిలో కొందరు మార్గదర్శకత్వం మీద ఉన్నారు, కాని వారిలో చాలా మంది అవిధేయులు (ఫాసిఖూన్) ఉన్నారు. ఆ తరువాత చాలా మంది ప్రవక్తలను మేము వారి తరువాత పంపాము. మరియు మర్యమ్ కుమారుడు ఈసాను కూడా పంపాము మరియు అతనికి ఇంజీల్‌ను ప్రసాదించాము. మరియు అతనిని అనుసరించేవారి హృదయాలలో మేము జాలిని, కరుణను కలిగించాము, కాని సన్యాసాన్ని వారే స్వయంగా కల్పించుకున్నారు. మేము దానిని వారిపై విధించ లేదు, కాని అల్లాహ్ ప్రసన్నతను పొందగోరి వారే దానిని విధించుకున్నారు, కాని వారు దానిని పాటించవలసిన విధంగా నిజాయితీతో పాటించలేదు. కావున వారిలో విశ్వసించినవారికి వారి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించాము. కాని వారిలో చాలా మంది అవిధేయులు (ఫాసిఖూన్) ఉన్నారు." (అల్ హదీద్, **57:26-27**)

పూర్వం ఆచరణలో ఉన్న సన్యాసత్వం ఇస్లామ్‌లో నిషిద్ధం. ప్రవక్త (స), "నా అనుచర సమాజంలోని సన్యాసత్వం 'దైవ మార్గంలో పోరాడటం' అని అన్నారు." (ముస్నద్ అ'హ్మద్)

97) వివరణ-182: ముహ్కమ్ అంటే స్పష్టంగా ఉన్నవి. ఏమాత్రం సందేహాలు, అనుమానాలు లేనివి. ఉదా. నమా'జు ఆచరించండి, 'జకాత్ చెల్లించండి. ముతషాబిహ్ అంటే వాటి అర్థం అల్లాహ్(త) తప్ప ఎవ్వరూ ఎరుగరు. హురూఫె ముఖత్త ఆత్, గుణాలు.

١٨٣ - [٤٤] (ضعيف) (٦٤/١)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "اَلْأَمْرُ ثَلَاثَةٌ: أَمرٌ بَيِّنٌ رُشْدُهُ فَاتَّبِعْهُ، وَأَمْرٌ بَيِّنٌ غَيُّهُ فَاجْتَنِبْهُ، وَأَمْرٌ اُخْتُلِفَ فِيْهِ فَكِلْهُ إِلَى اللهِ عَزَّ وَجَلَّ". رواه أحمد .

183. (44) [1/64-బలహీనం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "3 రకాల ఆచరణలు ఉన్నాయి. 1. స్పష్టంగా ఉన్నవాటిని ఆచరించండి, 2. స్పష్టంగా చెడు ఉన్నవాటి నుండి దూరంగా ఉండండి, 3. అనుమానాస్పద విషయాలను అల్లాహ్(త)కు అప్పజెప్పండి." (అ'హ్మద్)

మూడవ విభాగం اَلْفَصْلُ الثَّالِثُ

١٨٤ - [٤٥] (ضعيف) (٦٥/١)

عَنْ مَعَاذِ بْنِ جَبَلٍ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنَّ الشَّيْطَانَ ذِئْبُ الْإِنْسَانِ كَذِئْبِ الْغَنَمِ، يَأْخُذُ الشَّاذَةَ وَالْقَاصِيَةَ وَالنَّاحِيَةَ، وَإِيَّاكُمْ وَالشِّعَابَ، وَعَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ وَالْعَامَّةِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ .

184. (45) [1/65-బలహీనం]

ము'ఆజ్ బిన్ జబల్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "షైతాన్ మానవుని పట్ల తోడేలు వంటి వాడు. మేకను తోడేలు ఎత్తుకుపోయినట్లు. ఎందు కంటే అది మందనుండి దూరంగా వెళ్ళి ఉంటుంది ఏ విధంగా తోడేలు ఒంటరిగా ఉన్న మేకను ఎత్తుకుపోయి చంపివేస్తుందో, అదేవిధంగా సంఘం నుండి వేరైన ముస్లిమ్‌పై షై'తాన్ పట్టు సాధిస్తాడు. కనుక కొండ మార్గాలకు దూరంగా ఉండండి. అంటే ఇస్లామీయ మార్గాన్ని వదలకండి. ముస్లిమ్ సంఘాన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉండండి." (అ'హ్మద్)

١٨٥ - [٤٦] (صحيح) (٦٥/١)

وَعَنْ أَبِيْ ذَرٍّ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَنْ فَارَقَ الْجَمَاعَةَ شِبْرًا فَقَدْ خَلَعَ رقة الْإِسْلَامِ مِنْ عُنُقِهِ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُوْ دَاوُدَ.

185. (46) [1/65-దృఢం]

అబూ జ'ర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒక వ్యక్తి ముస్లిమ్ సంఘానికి ఏమాత్రం దూరం అయినా, అతడు తన మెడలో ఉన్న ఇస్లామ్ పట్టాను తీసిపారవేసి నట్టే."(అ'హ్మద్, అబూ దావూద్)

١٨٦ - [٤٧] (حسن) (٦٦/١)

وَعَنْ مَالِكِ بْنِ أَنَسٍ مُرْسَلًا، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوْا مَا تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا: كِتَابُ اللهِ وَسُنَّةُ رَسُوْلِهِ". رَوَاهُ فِيْ "الْمُوَطَّأ".

186. (47) [1/66-ప్రామాణికం]

మాలిక్ బిన్ అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నేను మీలో రెండు విషయాలు వదలాను. మీరు ఆ రెంటిని అంటిపెట్టుకొని ఉన్నంతవరకు, మీరు ఎంత మాత్రం మార్గభ్రష్టత్వానికి గురికారు. అవి: 1. దైవ గ్రంథం, 2. ప్రవక్త సాంప్రదాయం." (మువ'త్తా-మాలిక్)

١٨٧ - [٤٨] (ضعيف) (٦٦/١)

وَعَنْ غُضَيْفِ بْنِ الْحَارِثِ الثَّمَالِيْ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَا أَحْدَثَ قَوْمٌ بِدْعَةً إِلَّا رُفِعَ مِثْلُهَا مِنَ السُّنَّةِ؛ فَتَمَسُّكٌ بِسُنَّةٍ خَيْرٌ مِّنْ إِحْدَاثِ بِدْعَةٍ". رَوَاهُ أَحْمَدُ.

187. (48) [1/66-బలహీనం]

'గు'దై ఫ్ బిన్ 'హారిస్' అస్స'మాలీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఏదైనా జాతి ఒక కల్పితానికి పాల్పడితే, ఆ జాతి నుండి ఒక సున్నత్ ఎత్తుకోవటం జరుగుతుంది. కనుక ప్రవక్త సాంప్రదాయాలను అంటిపెట్టుకొని ఉండండి. ఇది కల్పించటం కంటే శ్రేష్ఠమైనది." [98] (అ'హ్మద్)

١٨٨ - [٤٩] (صحيح) (٦٦/١)

وَعَنْ حَسَّانَ، قَالَ: "مَا ابْتَدَعَ قَوْمٌ بِدْعَةً فِيْ دِيْنِهِمْ إِلَّا نَزَعَ اللهُ مِنْ سُنَّتِهِمْ مِثْلَهَا، ثُمَّ لَا يُعِيْدُهَا إِلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ.

అంటే చేయి, దృష్టి, వినడం మొదలైనవి. ఇటు వంటి వాటిని విశ్వసించాలి. అమ్‌సాల్ అంటే ప్రాచీన గాథలు, కథలు వీటిద్వారా గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి.

98) వివరణ-187: ధర్మంలో కల్పించటం చాలా అశుభకర మైన విషయం. కల్పితం రాగానే సాంప్రదాయం యొక్క వెలుగు తొలగిపోతుంది. సున్నత్ స్థానంలో అంధకారం వ్యాపిస్తుంది. ఈ అంధకారమే ముస్లిమ్ సమాజాన్ని తుప్పు పట్టిస్తుంది. దీనివల్ల బిద్'అత్‌లకు పాల్పడిన వారికి సున్నత్‌లపై ఆచరించే భాగ్యం కలుగదు. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ప్రవక్త సాంప్రదాయం (సున్నత్) ప్రకారమే ఆచరించాలి. ప్రవక్త సాంప్రదాయానికి (సున్నత్ కు) అనుగుణంగా ఆచరించేవారు నిరంతరం అభివృద్ధి చెందుతూ ఉంటారు. అతని హృదయంలో వెలుగు జనిస్తూఉంటుంది.

١٩١ - [٥٢] (صحيح) (٦٧/١)

وَعَنْ ابْنِ مَسْعُوْدٍ، أَنَّ رَسُوْلَ اللهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ: "ضَرَبَ اللهُ مَثَلًا صِرَاطًا مُسْتَقِيْمًا، وَعَنْ جَنْبَتَي الصِّرَاطِ سُوْرَانِ، فِيْهِمَا أَبْوَابٌ مُفَتَّحَةٌ، وَعَلَى الْأَبْوَابِ سُتُوْرٌ مُرْخَاةٌ، وَعِنْدَ رَأْسِ الصراطِ دَاعٍ يَقُوْلُ: اِسْتَقِيْمُوْا عَلَى الصِّرَاطِ وَلَا تَعْوَجُّوْا، وَفَوْقَ ذَلِكَ دَاعٍ يَدْعُوْ، كُلَّمَا هُمْ عَبْدٌ أَنْ يَّفْتَحَ شَيْئًا مِنْ تِلْكَ الْأَبْوَابِ قَالَ: وَيْحَكَ! لَا تَفْتَحْهُ، فَإِنَّكَ إِنْ تَفْتَحْهُ تُلِجْهُ". ثُمَّ فَسَّرَهُ فَأَخْبَرَ: "أَنَّ الصِّرَاطَ هُو الْإِسْلَامُ، وَأَنَّ الْأَبْوَابَ الْمُفَتَّحَةَ مُحَارِمُ اللهِ، وَأَنَّ السُّتُوْرَ الْمُرْخَاةَ حُدُوْدُ اللهِ، وَأَنَّ الدَّاعِيَ عَلَى رَأْسِ الصِّرَاطِ هُوَ الْقُرْآنُ، وَأَنَّ الدَّاعِيَ مِنْ فَوْقِهِ واعظُ اللهِ فِيْ قَلْبِ كُلِّ مُؤْمِنٍ". رَوَاهُ رَزِيْنٌ وَأَحْمَدُ .

191. (52) [1/67-దృఢం]

ఇబ్నె మస్'ఊద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ రుజుమార్గాన్ని గురించి ఒక ఉదాహరణ పేర్కొ న్నాడు, 'ఒక మార్గం నిటారుగా ఉంది. ఆ మార్గానికి ఇరువైపుల రెండు గోడలు ఉన్నాయి. ఆ గోడలకు తెరచి ఉన్న ద్వారాలు ఉన్నాయి. ఆ ద్వారాలపై తెరలు ఉన్నాయి. మార్గం పై ఒక పిలిచేవాడు నిలబడి ఉన్నాడు. అతను, తిన్నగా వెళ్ళండి అటూ ఇటూ తిరగకండి అని కేకలు వేస్తున్నాడు. అతని పై భాగంలో మరొక పిలిచేవాడు కూడా, తిన్నగా వెళ్ళిపోండి, అటూ ఇటూ చూడకండి అని కేకలు పెడుతున్నాడు. ఎవరైనా ఆ ద్వారాలను తెరవటానికి ప్రయత్నిస్తే, ఆ పిలిచేవాడు, చాలా విచారకరమైన విషయం. 'ఈ తలుపును తెరవకు, ఎందుకంటే ఒకవేళ నువ్వు తెరచి వేస్తే తప్పకుండా అందులో ప్రవేశిస్తావు,' అని అంటాడు. ఈ ఉదాహరణను పేర్కొని, ప్రవక్త (స), దీనికి ఈ విధంగా వివరణ ఇచ్చారు, "రుజు మార్గం ఇస్లామ్. ఇది స్వర్గానికి తీసుకుపోతుంది. గోడలకు ఉన్న ద్వారాలు అల్లాహ్ (త) నిషేధించిన విషయాలు. వాటిపై ఉన్న తెరలు అల్లాహ్ (త) హద్దులు. మార్గంపై నిల్చున్నవాడు ఖుర్ఆన్. అతని ముందు నిలబడి కేకలు పెడుతున్నవాడు హితబోధ చేసే మనిషిలో దాగి ఉన్న అతని మనస్సు. అంటే అతనిలో ఉన్న దైవదూత," అని అన్నారు. (ర'జీన్, అ'హ్మద్)

١٩٢ - [٥٣] (صحيح) (٦٧/١)

وَالْبَيْهَقِيُّ فِيْ "شُعَبِ الْإِيْمَانِ" عَنِ النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ، وَكَذَا التِّرْمِذِيُّ عَنْهُ إِلَّا أَنَّهُ ذَكَرَ أَخْصَرَ مِنْهُ .

188. (49) [1/66-బలహీనం]

'హస్సాన్ బిన్ సా'బిత్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒకజాతి ఒక కల్పితానికి పాల్పడితే, అల్లాహ్ (త) ఆ జాతి నుండి ఒక సున్నత్ ఎత్తు కుంటాడు. తీర్పు దినం వరకు దాన్ని మళ్ళీ వెనక్కి పంపటం జరుగదు." (దార్మీ)

١٨٩ - [٥٠] (ضعيف) (٦٦/١)

وَعَنْ إِبْرَاهِيْمَ بْنِ مَيْسَرَةٍ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "مَنْ وَقَّرَ صَاحِبَ بِدْعَةٍ، فَقَدْ أَعَانَ عَلَى هَدْمِ الْإِسْلَامِ". رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِيْ "شُعَبِ الْإِيْمَانِ" مُرْسَلًا .

189. (50) [1/66 బలహీనం]

ఇబ్రాహీమ్ బిన్ మైసర (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "బిద్'అతీని ఆదరించిన వాడు ఇస్లామ్‌ను కూల్చి వేయడంలో సహాయపడి నట్టే." [99] (బైహఖీ- షు'అబిల్ ఈమాన్ / తాబయీ ప్రోక్తం)

١٩٠ - [٥١] (لم تتم دراسته) (٦٧/١)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: مَنْ تَعَلَّمَ كِتَابَ اللهِ ثُمَّ اتَّبَعَ مَا فِيْهِ؛ هَدَاهُ اللهُ مِنَ الضَّلَالَةِ فِيْ الدُّنْيَا، وَوَقَاهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سُوْءَ الْحِسَابِ. وَفِيْ رِوَايَةٍ قَالَ: مَنِ اقْتَدَى بِكِتَابِ اللهِ لَا يَضِلُّ فِيْ الدُّنْيَا وَلَا يَشْقَى فِيْ الْآخِرَةِ، ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: (...فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يُضِلُّ وَلَا يَشْقَى؛٢٠: ١٢٣) . رَوَاهُ رَزِيْنٌ .

190. (51) [1/67-అపరిశోధితం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: "దైవగ్రంథం నేర్చు కొని, దానిప్రకారం ఆచరించేవారిని, అల్లాహ్(త) ప్రపంచంలో మార్గ భ్రష్టత్వం నుండి దూరంగా ఉంచుతాడు. ఇంకా, తీర్పుదినంనాడు అతన్ని అవమానానికి గురి చేయడు.

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, 'అల్లాహ్ గ్రంథం ప్రకారం ఆచరించినవారు ప్రపంచంలో మార్గభ్రష్టత్వానికి గురికారు, పరలోకంలో అవమానానికి గురికారు.' ఆ తరువాత ఇబ్నె 'అబ్బాస్,"...నా రుజుమార్గాన్ని అనుసరించిన వారు, మార్గ భ్రష్టత్వానికి గురికారు, పరలోకంలో అవమానానికి గురికారు." ('తా-హా, **20: 123**) అనే ఆయతును పఠించారు. (ర'జీన్)

---

99) వివరణ-189: ఎందుకంటే, బిద్'అతీని గౌరవించటం, ఇస్లామ్‌ను అవమానించటం అవుతుంది. సున్నత్ మరియు ఇస్లామ్‌ను అవమానించటం వల్ల ఇస్లామ్ పునాదులు ధ్వంసం అవుతాయి.

192. (53) [1/67-దృఢం]

నవాస్ ఇబ్నె సమ్'ఆన్ (ర)...ఈ 'హదీసు'ను కొంత తగ్గించి చెప్పారు... (బైహఖీ, తిర్మిజి')

١٩٣ - [٥٤] (ضعيف) (٦٧/١)

وَعَنِ ابْنِ مَسْعُوْدٍ، قَالَ: مَنْ كَانَ مُسْتَنًّا؛ فَلْيَسْتَنَّ بِمَنْ قَدْ مَاتَ، فَإِنَّ الْحَيَّ لَا تُؤْمَنُ عَلَيْهِ الْفِتْنَةُ. أُولئِكَ أَصْحَابُ مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم كَانُوْا أَفْضَلَ هَذِهِ الْأُمَّةِ، أَبَرَّهَا قُلُوْبًا، وَأَعْمَقَّهَا عِلْمًا، وَأَقَلَّهَا تَكَلُّفًا، اِخْتَارَهُمُ اللهُ لِصُحْبَةِ نَبِيِّهِ، وَلِإِقَامَةِ دِيْنِهِ، فَاعْرَفُوْا لَهُمْ فَضْلَهُمْ، وَاتَّبِعُوْهُمْ عَلَى آثَارِهِمْ، وَتَمَسَّكُوْا بِمَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ أَخْلَاقِهِمْ وَسِيَرِهِمْ، فَإِنَّهُمْ كَانُوْا عَلَى الْهُدَى الْمُسْتَقِيْمِ . رَوَاهُ رَزِيْنٌ .

193. (54) [1/67-బలహీనం]

ఇబ్నె మస్'ఊద్ (ర) కథనం: ఒకవేళ ఎవరైనా ఎవరినైనా అనుసరించాలనుకుంటే, గతించిన వారిని అనుసరించాలి. ఎందుకంటే సజీవంగా ఉన్నవారు ఉపద్రవాలకు, కల్లోలాలకు గురవుతూ ఉంటారు. అనుసరించవలసినవారు మరణించిన ప్రవక్త (స) అనుచరులు. ఈ అనుచర సమా జంలో అందరి కంటే శ్రేష్ఠులు. వారి హృదయాలు అందరి కంటే నిష్కల్మష మైనవి. వారు పరిపూర్ణవ్యక్తులు. అతి సామాన్యంగా మొహ మాటం పడేవారు. అల్లాహ్(త) వారిని తన ప్రవక్త (స) అనుచరులుగా, ఇంకా తన ధర్మాన్ని స్థాపించటానికి ఎన్ను కున్నాడు. అందువల్ల మీరు వారి గొప్పతనాన్ని గుర్తించండి, ఇంకా వారి అడుగుజాడలను అనుసరించండి, సాధ్యమైనంత వరకు వారి సద్గుణాలను, అలవాట్లను కలిగి ఉండండి. ఎందు కంటే వీరే *సిరాతె ముస్తఖీమ్*పై ఉన్నవారు. అదే రుజు మార్గం." [100] (ర'జీన్)

١٩٤ - [٥٥] (حسن) (٦٨/١)

عَنْ جَابِرٍ، أَنَّ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: أَتَى رَسُوْلَ اللهِ صلى الله عليه وسلم بِنُسْخَةٍ مِّنَ التَّوْرَاةِ، فَقَالَ: يَا رَسُوْلَ اللهِ! هَذِهِ نُسْخَةٌ مِّنَ التَّوْرَاةِ، فَسَكَتَ، فَجَعَلَ يَقْرَأُ وَوَجْهُ رَسُوْلِ اللهِ صلى الله عليه و سلم يَتَغَيَّرُ. فَقَالَ أَبُوْ بَكْرٍ: ثَكِلَتْكَ الثَّوَاكِلُ! مَا تَرَى مَا بِوَجْهِ رَسُوْلِ اللهِ صلى الله عليه وسلم؟ فَنَظَرَ عُمَرُ إِلَى وَجْهِ رَسُوْلِ اللهِ صلى الله عليه وسلم فَقَالَ: أَعُوْذُ بِاللهِ من غَضَبِ اللهِ وَغَضَبِ رَسُوْلِهِ صلى الله عليه وسلم، رَضِيْنَا بِاللهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِيْنًا، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا. فَقَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "وَالَّذِيْ نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، لَوْ بَدَا لَكُمْ مُوْسَى فاتَّبَعْتُمُوْهُ وَتَرَكْتُمُوْنِيْ لَضَلَلْتُمْ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيْلِ؛ وَلَوْ كَانَ حَيًّا وَأَدْرَكَ نُبُوَّتِيْ لَاتَّبَعَنِيْ". رَوَاهُ الدَّارِمِيُّ .

194. (55) [1/68-ప్రామాణికం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ఒకసారి 'ఉమర్ (ర) ప్రవక్త (స) వద్దకు ఒక తౌరాతు ప్రతి ఒకటి తీసుకొని వచ్చి, 'ఓ ప్రవక్తా! ఇది తౌరాతు కాపీ,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) మౌనంగా ఉన్నారు. 'ఉమర్ (ర) దాన్ని చదవటం ప్రారంభించారు. అది విన్న ప్రవక్త (స) ముఖవర్చస్సు మారిపోయింది. అది చూసిన అబూ బక్ర్ (ర), "ఓ 'ఉమర్! నీకేమయింది?" 'ఉమర్ మళ్ళీ చూసి, ప్రవక్త (స) ముఖం ఆగ్రహంతో నిండి ఉండటం గమ నించారు. వెంటనే, "నేను అల్లాహ్(త) అయిష్టం నుండి, ఆయన ప్రవక్త (స) అయిష్టం నుండి శరణుకోరుతున్నాను. ఇంకా, అల్లాహ్(త)ను మా ప్రభువుగా, ఇస్లామ్‌ను ధర్మంగా, ము'హమ్మద్ (స)ను ప్రవక్తగా స్వీకరిస్తున్నాను," అని అన్నారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ప్రమాణం చేసి, "ఎవరి చేతుల్లో నా ప్రాణం ఉందో ఆ అలాహ్ సాక్షి! ఒకవేళ మూసా (అ) కూడా మీలో ఉండి, మీరు నన్ను వదలి అతనికి విధేయత చూపితే, సన్మార్గం నుండి దూరమై మార్గభ్రష్టత్వానికి గురవుతారు. మూసా (అ) సజీవంగా ఉండి, ఈ సమాజంలో ఉంటే, అతనికి నన్ను అనుసరించడం తప్ప మరో మార్గం లేదు," అని అన్నారు. [101] (దార్మీ)

---

100) వివరణ-193: 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఊద్ తన కాలానికి చెందిన తాబయీన్లతో, 'మీరు ప్రవక్త (స) అనుచరులను అనుసరించండి, ఎందుకంటే వీరే అందరికంటే పరిపూర్ణ విశ్వాసం కలిగి ఉండేవారు. వీరే ప్రవక్త సాంప్రదాయాలను అనుసరించేవారు. వాటిని గురించి అందరికంటే వీరికే ఎక్కు వగా తెలిసి ఉండేది. వీరు ఎటువంటి ప్రదర్శనాబుద్ధికి పాల్పడే వారు కాదు. ప్రతి విషయంలో వీరు మధ్యమార్గాన్ని అనుస రించే వారు. అందుకే అల్లాహ్(త) వీరిని తన ప్రవక్త అనుచరులుగా ఎన్నుకున్నాడు. కనుక మీరందరూ వీరినే అనుస రించండి, వీరి అడుగు జాడలపైనే నడవండి,' అని హితబోధ చేసేవారు.

101) వివరణ-194: ఈ 'హదీసు' ద్వారా ఖుర్ఆన్, 'హదీసు'లను వదలి, ఇతర దైవగ్రంథాలను చదవటం,

١٩٥ - [٥٦] (موضوع) (٦٨/١)

وَعَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "كَلاَمِيْ لَا يَنْسَخُ كَلَامُ اللهِ، وَكلَامُ اللهِ يَنْسَخُ كَلَامِيْ، وَكَلَامُ اللهِ يَنْسَخُ بَعْضُهُ بَعْضًا".

195. (56) [1/68-కల్పితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నా వాక్కు అల్లాహ్ (త) వాక్కును రద్దు చేయలేదు, అల్లాహ్(త) వాక్కు నావాక్కును రద్దు చేయగలదు, అదేవిధంగా ఒక దైవవాక్కు మరో దైవవాక్కును రద్దుచేస్తుంది." [102] (దారు ఖుతునీ)

١٩٦ - [٥٧] (موضوع) (٦٨/١)

وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنَّ أَحَادِيْثَنَا يَنْسَخُ بَعْضُهَا بَعْضًا كَنَسْخِ الْقُرْآن".

196. (57) [1/68-కల్పితం]

ఇబ్నె 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మా వాక్కుల్లో కొన్ని మరికొన్నింటిని రద్దు చేస్తాయి, దైవవాక్యాలు కొన్ని మరికొన్నింటిని రద్దు చేసినట్లు." (దారు ఖుతునీ)

١٩٧ - [٥٨] (ضعيف) (٦٩/١)

وَعَنْ أَبِيْ ثَعْلَبَةَ الْخُشَنِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُوْلُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: "إِنَّ اللهَ فَرَضَ فَرَائِضُ فَلَا تُضَيِّعُوْهَا، وَحَرَّمَ حُرُمَاتٍ فَلَا تَنْتَهِكُوْهَا، وَحَدَّ حُدُوْدًا فَلَا تَعْتَدُوْهَا، وَسَكَتَ عَنْ أَشْيَاءِ مِنْ غَيْرِ نِسْيَانٍ فَلَا تَبْحَثُوْا عَنْهَا". رَوى الْأَحَادِيْثَ الثَّلَاثَةَ الدَّارَقُطْنِيُّ .

197. (58) [1/69-బలహీనం]

అబూ-స''అలబహ్ అల్ 'ఖుషనీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్(త) కొన్ని విషయాలను విధిగాచేశాడు. మీరు వాటిని నిర్లక్ష్యంగా వృథా చేసుకోకండి. కొన్ని విష యాలను నిషిద్ధం చేశాడు. మీరు వాటి దగ్గరకు కూడా వెళ్ళకండి. అల్లాహ్(త) కొన్ని హద్దులను విధించాడు. మీరు వాటిని మీరకండి. అల్లాహ్(త) అనేక విషయాల పట్ల మౌనం వహించాడు. మీరు వాటి గోతులను త్రవ్వకండి.'' (దారు ఖుతునీ)

*****

అనుస రించటం అల్లాహ్(త) ఆగ్రహానికి, ప్రవక్త (స) అయిష్టతకు గురిచేస్తాయని తెలిసింది. ఇంకా ఖుర్ఆన్, ప్రవక్త సాంప్ర దాయాలను చదవటం, అనుసరించటం మార్గ భ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాయి.

102) వివరణ-195: *నస్ఖ్* అంటే రద్దు చేయటం. అల్లాహ్ (త) ఖుర్ఆన్‌లో మేము ఒక ఆదేశాన్ని రద్దుచేసినా, లేదా మరపింపజేసినా, దానికి సమానమైనది, లేదా దానికంటే మంచిది తీసుకువస్తాము. ఖుర్ఆన్‌లో కొన్ని ఆదేశాలు రద్దు చేయబడ్డాయి, కాని వాటి పఠనం రద్దు కాలేదు. మరికొన్ని ఆదేశాలు, పఠనం రెండూ రద్దుచేయ బడ్డాయి. దీన్ని గురించి అనేక ఆయతులు ఉన్నాయి.

***